

Kommunplan med budget för 2023

samt ekonomisk plan för 2024-2025

Vi arbetar mycket med kommunikation kring vår strand i år och kommande år. Här en av de nya strandentré-tavlorna som informerar besökaren om allt från badvattentemperatur till var man får bada med sin hund.

Innehållsförteckning

Planeringsförutsättningar	4
Samhällsekonomin.....	4
Kommunsektorns ekonomi	5
Den ekonomiska utvecklingen i kommunen	6
Befolkningsutveckling.....	8
Riktlinjer och direktiv samt budgetramar	10
Allmänt om direktiven och arbetet med nämndsplaner.....	10
Budgetramar	10
Prioriteringar i direktiven	11
Driftbudgeten i kommunen	12
Driftbudget.....	12
Allmänt kring budgeten	12
Avtalsmässiga löneökningar	13
Prisökningskompensation	16
Övrig prisökning	17
Hyror och ramavtal med kommunfastigheter	17
Oförändrad internränta.....	25
Ekonomiska förmåner till förtroendevalda	25
Volymförändringar.....	26
Övriga tillskott till nämnderna.....	28
Gemensam förvaltning och finansieringen i kommunplanen	29
Finansnettot	29
Pensionskostnader.....	29
Skatteinkomster	31
Utjämning, fastighetsavgift och generella statsbidrag	33
Resultatet och nettokostnadsutvecklingen i kommunplanen	37
Ekonomiskt resultat.....	37
Investeringar och finansiering	39
Investeringar	39
Resultatbudget	43
Finansieringsbudget/kassaflöde	43
Balansbudget	43
Sammanfattning	44
Finansiell analys och sammanfattning	44
God ekonomisk hushållning	47
Allmänt	47
Styrning och ledning.....	47
Budget i balans med ordning och reda i ekonomin.....	48
Uppföljning av finansiella- och resultatmål	48
Kommunfullmäktiges mål.....	48
Finansiella mål	48
Finansiella mål i jämförelse med andra kommuner	51
Laholmskretsens finansiella mål.....	51
Kommunfastigheter i Laholm AB:s finansiella mål.....	52

Vision, målområden och gemensamma resultatmål 2020–2023	53
Så styrs Laholms kommun.....	53
Vision, mål- och resultatstyrning	54
Hållbar utveckling.....	54
Hållbar tillväxt.....	54
Målområden och resultatmål.....	56
Målområde Barn och unga.....	57
Målområde Samhällsplanering	58
Målområde Utbildning, näringsliv och företagsamhet.....	59
Målområde Trygghet och folkhälsa.....	61
Uppdrag från kommunfullmäktige	62
Räkenskaper	
Resultatbudget	63
Kassaflödesbudget.....	63
Balansbudget	64
Sammandrag driftbudget	65
Sammandrag investeringsbudget	66
Projekt investeringar	67
Specifikation exploateringsbudget	69
Nämndsredovisningar	
Organisationsöversikt.....	70
Kommunfullmäktige.....	71
Kommunrevision	71
Kommunstyrelse	72
Kultur- och utvecklingsnämnd	72
Samhällsbyggnadsnämnd.....	73
Barn- och ungdomsnämnd.....	74
Socialnämnd	74

Planeringsförutsättningar

Samhällsekonomin

Efter ett par tunga verksamhetsår med pandemin som förvisso slutade med starka resultat och nu kriget i Europa har den ekonomiska utvecklingen för landet och sektorn vänt ner och Sverige närmar sig snabbt en lågkonjunktur. SKR förväntar att lågkonjunkturen under nästa år resulterar att BNP tillväxten faller kraftigt och till och med blir negativ under 2023.

I den senaste skatteunderlagsprognosen från SKR har underlaget, nominellt, reviderats ner något 2023 jämfört med vad SKR trott under de tidigare prognoserna under 2022. Inflationen och räntorna i landet kommer att bli högre under 2023 än vad som tidigare bedömts under året. Effekterna av ränteutvecklingen och inflationen kommer slå hårt mot samhällsekonomin. Den globala utvecklingen, som även Sverige fått ta del av, under de senaste åren kommer att få en rejäl revidering på grund av effekterna som ränteutvecklingen och inflationen har på världens olika marknader.

Världen påverkas under rådande situation av lite olika effekter. I USA är det främst räntorna som påverkar landets utveckling där de kraftigt höjda räntorna ser ut att få lite inbromsning på inflationen. I Europa är det energiförsörjningen som på grund av näst intill stoppad handel av rysk gas samt kriget i Ukraina som trycker upp inflationen. Det är väldigt osäkert när inflationen i Europa vänder neråt igen. Både för Europa och Sverige förväntas fler höjningar från centralbankerna framöver.

I den svenska ekonomin påverkas alla sektorer av höjda räntor och en hög inflation. En viss fördröjning i samhällets ekonomiska utveckling gör att lågkonjunkturen skådas först under 2023. Den kommer synas i samhället i form av minskade investeringar och minskad konsumtion, både från den offentliga sektorn såsom från hushållen. Effekterna syns också i Europa vilket kommer påverka svensk industris möjligheter att exportera och sälja i Europa. Nedgången hålls tillbaka något på grund av att kronan är billig för dem som handlar av Sverige just nu. Om Sverige säljer mindre utomlands får detta negativa effekter på BNP utvecklingen i landet.

En kommande lågkonjunktur medför förhoppningsvis en dämpad inflation i samhället. Sjunger inflationen i omvärlden påverkas också Sveriges inflation. Har dessutom samhället och hushållen en dämpad efterfrågan kommer troligtvis priserna justeras nedåt.

Sysselsättning och den svenska arbetsmarknaden har sett stark ut under 2022. Även arbetsmarknaden kommer påverkas kraftigt av en sjunkande BNP-utveckling. Troligtvis kommer även arbetsmarknadens starka utveckling att trappas ner vilket kommer vara en del i att svensk ekonomi framöver kommer befinna sig i en lågkonjunktur. Sysselsättningen kommer minska framöver och detta kommer medföra en högre arbetslöshet än vad samhället har idag.

Det som försätter sektorn i trångmål finansiellt är den reala effekten av skatteunderlaget och prisökningarna. SKR har för perioden 2023-2025 reviderat ner skatteunderlaget och den reala påverkan med cirka 3 procent för 2023 jämfört med 2022. Realt kommer underlaget vara svagt fram till 2025. Samtidigt kommer landet och sektorn att mötas av en fortsatt kraftig prisutveckling av både pensioner och inflationen. Det kommer att medföra en urholkad kommunalt manövreringsutrymme.

Trots stora ökningarna av skatteunderlaget och därmed intäkterna kommer sektorns finanser att räcka till allt mindre verksamhet. Volymökningen i verksamhet som sektorn tidigare haft råd

att finansiera urholkas i takt med att framtidens välfärd och dess behov förväntas öka i takt med en allt åldrande befolkning. Addera där till oron som finns med sektorns framtida kompetensförsörjning, att det inte finns tillräckligt med arbetskraft, så spår det på samhällets finansiella problem.

Enligt SCB:s BNP-indikator ska BNP i Sverige falla med uppemot 0,7 procent under 2023 för att sedan leda till tillväxt från och med 2024 och framåt. Sysselsättningen förväntas vara positiv under 2023, dock inte med särskilt mycket. Snittet för KPIF som exkluderar räntan förväntas under 2022 uppgå till 7,5 procent för att under 2023 sjunka till 5,0 procent och inklusive ränteeffekten uppgå till 7,1 procent under 2023.

Den övre tabellen speglar utvecklingen i samhället i oktoberprognosen från SKR som budgeten bygger på.

Prognos %	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	4,9	2,6	-0,7	1,8	2,8
Sysselsättning	2,2	1,8	0,3	1,4	1,3
Arbetslöshet	8,8	7,5	8,4	8,4	8,2
Timplöner	2,6	2,9	3,2	3,3	3,4
Inflation, KPIF	2,4	7,5	5,0	1,5	1,7

Den nedre tabellen speglar utvecklingen i samhället som kommunens budget byggde på från oktober 2021.

Prognos %	2020	2021	2022	2023	2024
BNP	-2,9	4,3	3,6	1,6	1,4
Sysselsättning	-3,8	2,2	2,8	1,2	0,7
Arbetslöshet	8,8	9,0	8,5	8,1	7,8
Timplöner	2,1	2,9	2,5	2,5	2,6
Inflation, KPIF	0,5	2,2	2,1	1,8	2,0

Kommunsektorns ekonomi

Kommunsektors resultat för 2021, redovisades av SCB den siste augusti, uppgår till 45,6 miljarder kronor. Resultatet är en avsevärd förbättring jämfört med 2020 då resultatet uppgick till 35,2 miljarder kronor (18,6 miljarder kronor 2019). Den främsta orsaken för sektorn, precis som för Laholm, var den starka återhämtningen i samhället där ökad sysselsättning skapade ett större skatteunderlag.

Det rekordstora överskottet för 2021 var hela 10,4 miljarder kronor bättre än under 2020. Resultatet för de senaste fem åren för sektorn uppgick i snitt till hela 27,3 miljarder kronor.

De senaste åren har resultatnivån varit betydligt starkare när finansnettot inkluderat värdepappersförändringar. Finansnettot för kommunsektorn ökade med 3,7 miljarder kronor i jämförelse med 2021 för att uppgå till 9,0 miljarder kronor.

Verksamhetens resultat för kommunerna beräknas uppgå till 38,4 miljarder kronor före finansiella poster i jämförelse till 2020 års 29,9 miljarder kronor. Förklarande orsaker till detta är som tidigare beskrivit den starka återhämtningen i arbete och sysselsättning. Även de delar som är kvar kring de generöst tilltagna generella statsbidragen från statsmakten under pandemin påverkar positivt.

Sektorns nettokostnad för verksamheten ökade med 23,3 miljarder kronor men samtidigt ökade generella statsbidrag och utjämningsystemet med 3,5 miljarder kronor. Motsvarande ökning 2020 i det generella statsbidraget och utjämnningen var hela 26,0 miljarder kronor.

Cirka två procent av kommunerna inkom med negativa resultat 2021 för verksamheterna, vilket motsvarade fem kommuner. Cirka fem procent av kommunerna hade ett negativt resultat 2020 vilket motsvarade 15 kommuner. Skatteunderlagsutvecklingen och statsbidragen har medverkat

till att få kommuner har visat underskott under de två senaste åren. Kommuner som har obalans på resultatet för verksamheterna har någon form av strukturella problem. Med den finansiella problematik som utvecklats kommer troligtvis betydligt fler än 15 kommuner få underskott under innevarande år. Med anledning av reallt sjunkande skatteunderlag framöver, rekordhög inflation och en stigande ränta fortsätter SKR att trycka på om att ytterligare generella tillskott behövs till sektorn om välfärdsnivån ska förbli oförändrad.

Kostnadsökningarna för sektorn uppgick till 3,3 procent exklusive avskrivningar mellan 2021 och 2020. För Laholm uppgick denna siffra under motsvarande period till 5,0 procent. Totalt sett ökade kommunsektorns skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag med 5,2 procent. För Laholm uppgick denna till 4,4 procent. Kommunens resultatutveckling har således varit sämre för 2021 än för riket i genomsnitt. Laholms kommunens resultat per invånare uppgick till 1 554 kronor medan motsvarande siffra för riket uppgick till 4 065 kronor. Rikets genomsnittliga resultat var cirka 2,6 gånger högre än Laholms.

Den ekonomiska utvecklingen i kommunen

En grundläggande princip för kommunens finansiella ställning och utveckling är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader. Verksamhetens nettokostnader får inte över tiden öka i snabbare takt än skatteintäkter och generella statsbidrag. Genom att inte förbruka alla skatteintäkter i den ordinarie verksamheten skapas ett nödvändigt överskott.

Ett sådant överskott ger grundläggande förutsättningar för egenfinansiering av investeringarna samtidigt som överskott skapar en reserv som ger kommunen möjlighet att möta oförutsedda kostnader och minskade intäkter i det kortare perspektivet.

Nedanstående tabell speglar de senaste årens utveckling av nettokostnader samt utvecklingen för inkomsterna.

Nettokostnadsutveckling %	2020	2021	2022P
Nämndernas kostnader	2,9	6,1	3,5
Totala nettokostnader	2,0	6,5	4,6
Skatteintäkter och utjämning.	6,9	4,5	4,4

2020 hade kommunen en rekordlåg kostnadsökning såväl totalt som för nämnderna. Socialnämnden hade under 2020 ett underskott om 16,1 miljoner kronor som tyngde kostnadsutvecklingen men totalt redovisade styrelsen och nämnderna ett överskott om 11,5 miljoner kronor. Under 2021 ökade socialnämndens underskott och uppgick till hela 43,7 miljoner kronor, vilket var svårt att förutse i planeringen för 2021. Ökningen mellan 2020 års och 2021 års utfall för socialnämnden ökade med hela 27,6 miljoner kronor. Socialnämndens underskott i budgetutfallsprognos två för 2022 uppgår till 35,3 miljoner kronor och har således fallit tillbaka något jämfört med 2021. Samtidigt har nämnden fått förstärkningar om 24,0 miljoner kronor för ökade volymer. Socialnämndens stora kostnadsökning mellan 2020 och 2021, i kombination med tillskotten inför 2022, har på så sätt förbrukat det totala utrymme som finns för kompensationer och reformer ett enskilt år. Ökningstakten på kostnadssidan har medfört ett kortsiktigt finansiellt problem med planeringen av nämndens resurstilldelning i kombination med övriga övervägande. Inför 2023 erhåller nämnden fortsatt mer resurser för att komma i balans med kostnadsökningarna.

Att kostnadsökningen tog fart igen under 2021 med uppstarten efter 2020 års nedläggning var förväntat då verksamheterna gjorde en omstart. 2022 års prognos visar på en relativt hanterbar kostnadsökning samtidigt måste kommunen fortsätta hanteringen med att få socialnämnden i ekonomisk balans. Anledningen till att kostnadsökningen inte är särskilt stor är att budgetavvikelsen på nämnderna inte skiljer sig särskilt mycket mellan 2021 och prognosen för 2022. Avvikelserna är dock väldigt stora och framför allt på socialnämnden. Således är inte kostnadsökningen särskilt stor men de stora avvikelserna hos nämnderna blir en belastning på resultatet totalt sett. Löneökningarna motsvarar 2,4 procent av ökningen om 3,5 procent. Reduceras utvecklingen med löneavtalet för 2022 återstår endast en mindre kostnadsökning som får beaktas med att kommunens befolkning fortsätter att öka. Under årets första sex månader ökade befolkningen med 222 invånare varav merparten är kopplade till inflyttning och i kommunens äldre grupper.

Vidare är det av väsentlig betydelse att lånefinansiering av investeringar kan begränsas och att dessa i stället till övervägande del finansieras med egna medel. En lånefinansiering av investeringar innebär ökade räntekostnader vilket leder till ett minskat utrymme för verksamheterna. Till detta måste hyreskostnaden mot bolagen inkluderas då det är bolagskoncernen som behöver lånefinansieras vilket över tid medför ökade kostnader för kommunen.

Inför 2023 försämras ekonomin kraftigt och för att klara av det finansiella målet innebär förslaget att resultatutjämningsreserven behöver användas med 64,0 miljoner kronor. Utnyttjandet av reserven påverkar likviditeten negativt med motsvarande belopp om 64,0 miljoner kronor. I anspråktagande av resultatutjämningsreserven medför att resultatnivån lyfts men det medför inga nya medel/likvider till kommunen då dessa tillskott tas från kommunens egna kapital.

Kommunen har över tid med undantag för några år uppvisat ekonomiska resultat som överstiger gränsen för definitionen av god ekonomisk hushållning om 2,0 procent. Jämförs Laholm med riket och de Halländska kommunerna kommer vi inte riktigt upp till samma nivåer men med Laholms förutsättningar anses det tillräckligt över tid. Nedan tabell speglar utvecklingen under de senaste tio åren.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	snitt 10 år
Hallands läns kommuner	3,1	4,0	2,6	2,3	3,7	3,8	1,5	2,0	4,7	6,3	
Laholm	2,3	3,8	1,5	1,1	2,4	2,2	1,8	1,0	4,4	2,6	
Riket		5,2	2,1	3,0	4,1	4,3	2,5	3,2	5,7	7,1	

Kommunens resultat har över tid varit goda. Enligt fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning beskrivs vikten av att ha en ekonomi i balans vilket skapar förutsättningar för att utveckla kommunen och finansiera de framtidsvisioner som finns. Om kommunen inte över tid levererar goda resultat minskar möjligheten till en hållbar utveckling och framtida finansiering av både driftverksamheten samt investeringsverksamheten. 2,3 procent över en cykel på tio år får enligt god ekonomisk hushållning klassificeras som en tillfredställande nivå.

Även kommunsektorn har efter många år med goda resultat, både via ökade skatteintäkter samt många och stora statsbidrag, kunnat möta kostnadsutvecklingen kortsiktigt. Inför 2020 och före pandemins påverkan förutspåddes en lågkonjunktur. Det kunde konstateras att landet var på väg mot sämre tider och en ny lågkonjunktur som kommer att kräva omställningar i verksamheterna.

2022 års resultat beräknades i senaste utfallsprognosen uppgå till 2,3 procent av skatter och kommunalekonomisk utjämning vilket motsvarade 39,1 miljoner kronor. 2022 års beskattning är inte färdigdeklarerad förrän december 2023 men förväntas enligt senaste skatteprognosen uppgå till hela 5,2 procent. En utveckling om 5,2 procent är klart större än genomsnittet under de senaste tio åren då utvecklingen uppgått till cirka 4,0 procent. När budgeten i kommunfullmäktige antogs inför 2022 förutspåddes en tillväxt av SKR till 4,2 procent. Utvecklingen under 2021 var också betydligt större där skatteunderlaget i senaste prognosen uppgår till 5,3 procent i förhållande till siffran året innan om 4,3 procent.

I samband med återgången efter pandemin har utvecklingen vänt och tagit fart i landet igen. Det visade sig redan sommaren 2020 att bortfallet på skatteintäkter inte skulle bli så stort för 2021 som först befarades. Efter det har prognos efter prognos signalerat bättre värden. Sverige har varit ett välfinansierat land med väl fungerande hantering av de offentliga finanserna i kombination med att pandemin aldrig fick den effekten på arbete som först befarades. 2022 års utveckling har under året skrivits upp rejält för att i senaste prognosen från SKR uppgå till hela 4,9 procent. Inför 2023 befaras dock en lågkonjunktur där effekterna efter pandemin, hög inflation samt kriget i Ukraina påverkat. Den positiva utvecklingen som varit de senaste åren har lagt en bra grund för kommunen att möta svårigheterna som kommer, och de har kommit snabbt.

Skatteutvecklingen över tid i landet har uppgått till följande nivåer enligt tabellen nedan:

Skatteunderlags utveckling	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Utveckling i procent	2,98	4,02	3,36	3,16	5,05	4,95	4,49	3,72	2,82	2,10

Skatteutvecklingen enligt SKL framöver i sektorn.

Skatteunderlagsutveckling	2021	2022	2023	2024	2025
Utveckling i procent	5,3	5,2	4,0	4,50	4,1

Befolkningsutveckling

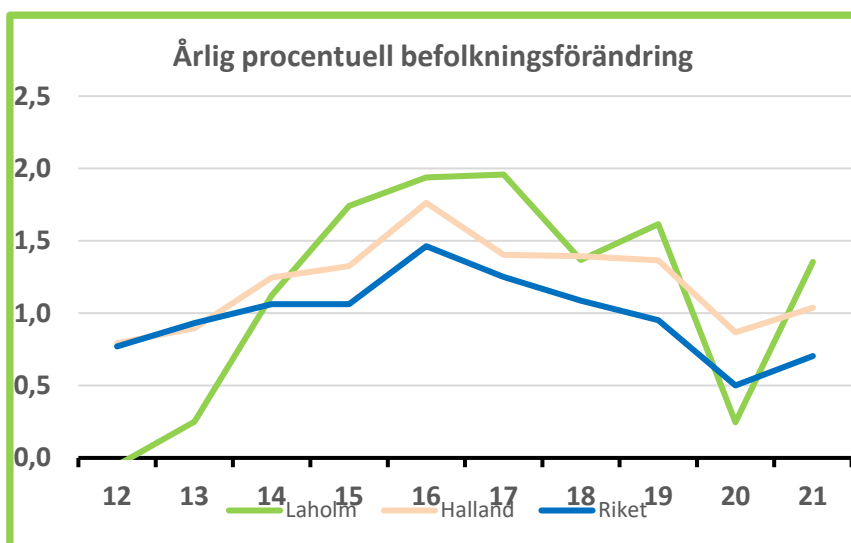
Befolkningen ökade i kommunen med 222 personer under årets första åtta månader vilket är 21 färre än motsvarande period 2021 då ökningen uppgick till hela 243 individer. Siste augusti uppgår således befolkningen till 26 541 invånare.

Att ökningen har fortsatt att växa under 2022 beror på byggnationerna och inflyttningen i kommunens södra delar, Skummeslövs strand (Allarp). Vilken effekt pågående och kommande konjunktur får på kommunen är svår att förutse men 2022 års tillväxt är ju ett faktum.

Befolkningsökningen under de senaste 12 månaderna, augusti 2021 till augusti 2022, har därmed uppgått till 331 personer, motsvarande siffra föregående år var 298 personer och 150 året dessförinnan.

Under de senaste åren är det de äldre åldersgrupperna som lyfter befolkning. Under 2021 och 2022 har ökningen i de yngre åldersgrupperna inte varit särskilt stora men från och med 2023 beräknas dessa delar ta fart igen. Nu är det som beskrivits tidigare osäkert vilka effekter kommande konjunktur får på utvecklingen i kommunen.

I följande diagram framgår att den årliga procentuella befolkningsökningen i kommunen varit större än rikets och de Hallands kommuners genomsnitt med något undantag. Tidigare år har den legat betydligt lägre. För 2022 kommer befolkningsökningen enligt senaste prognosen ligga runt 1,2 procent.

Framöver förutspås en kraftig befolkningsutveckling i kommunen. För att nå kommunens vision om 30 000 invånare år 2040 krävs omkring 0,8 procent per år. Riksprognosen i landet förutspår en tillväxt om cirka 0,5 procent över tid, något kraftigare i början för att sjunka något framöver. I budgetförslaget uppgår således befolkningstillväxten till betydligt högre nivå än i riksprognosen. Nedan tabell speglar utvecklingen utifrån vad SCB tror kring Laholms samt kommunens prognos.

Befolkningsutveckling 1/11	2021	2022	2023	2024	2025
Utveckling i absoluta tal kommunen	26 249	26 590	26 890	27 140	27 290
Utveckling i absoluta tal, SCB	26 249	26 401	26 546	26 684	26 813
Skillnad i befolkning	-	+189	+344	+456	+477
Utveckling i procent, kommunen		1,30	1,13	0,93	0,55
Utveckling i procent riket, SCB		0,58	0,55	0,52	0,48
SCB kommunprognos, 31/12		26 538	26 747	26 944	27 127

Av tabellen ovan går det att utläsa att den ackumuleras befolkningstillväxten fram till 2025 kommer utvecklas på höga nivåer. Kommunens egna antagande om den framtida befolkningstillväxten är högre än vad SCB förutspår för Laholm. Befolkningssiffrorna för Laholm visar också att tillväxten kopplas till bostadsbebyggelse och inflyttning då födelsenettet historiskt legat nära noll. Osäkerheten finns utifrån vilka konsekvenser inflyttningen får i kommunen utifrån en begynnande lågkonjunktur.

Riktlinjer och direktiv samt budgetramar

Allmänt om direktiven och arbetet med nämndsplaner

Utifrån riktlinjerna och direktiven har nämnderna arbetat fram och beslutat om en revidering av nämndsplan för perioden fram till 2023. Innehållet i nämndsplanen är uppbyggt kring nämndens analys av möjligheter och utmaningar inom respektive målområde kvarvarande året 2023.

Nämndsplanen utgår från kommunfullmäktiges vision och målområden med resultatmål för perioden 2020-2023. Nämndsplanen 2023 skulle därför endast justeras och revideras och inte omarbetas från början. Den skulle beakta perioden som återstår av den tidigare beslutade fyraårsperioden, alltså 2023.

Innehållet i möjligheter och utmaningar ska utgå från hur respektive nämnd ska bidra till att nå de kommungemensamma resultatmålen med fokus på invånarna och användarnas behov.

Nämndsplanerna innehåller vilka effekter respektive nämnd vill uppnå och bidra med, på lång sikt, under varje beslutat resultatmål av kommunfullmäktige. Effekternas beskrivning ska utgå från olika hållbarhetsperspektiv och vara kopplade till målsatta nyckeltal.

Analysdelen har bildat underlag för kommunstyrelsens beredning och förslag till kommunfullmäktige i anpassningarna av målstyrningen. Nämnden har dessutom haft möjligheten att besluta om egna resultatmål för sitt verksamhetsområde vilket kan skapa förutsättningar för nämnderna för ytterligare fokusering. För att planeringen ska präglas av ett helhetstänkande ska nämnderna samordna sin planering med andra nämnder och kommunstyrelsen.

Som underlag för nämndernas arbete har erfarenheterna från analysen av föregående verksamhetsårs resultat varit en viktig utgångspunkt. Likaledes är det av stor vikt att tillvarata de erfarenheter som ges via den löpande uppföljningen under pågående verksamhetsår.

Nämnden kan i nämndsplanen ge uppdrag till verksamheten inom nämndens ansvarsområde.

Budgetramar

Nämndernas grundläggande budgetramar ska enligt riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning vara innevarande års budget som kompletterats med godkända förändringar i den ekonomiska planen.

De grundläggande budgetramarna för 2023 har anpassats till anslagsförändringar i innevarande års kompletteringsbudget som inte är att betrakta som engångsjusteringar, utan även avser åtminstone nästkommande år.

Nämnderna skulle inte presentera ett förslag till förändringar av varken driftbudgeten för 2023 eller de efterföljande planåren i numerisk form. Redovisningen har i stället beskrivits i form av ekonomiska konsekvenser och andra omständigheter som bedöms viktiga för arbetet med kommunens ekonomiska planering i avsnittet nämndens möjligheter och utmaningar.

Konsekvenserna skulle bland annat inrymma ekonomiska effekter av de olika hållbarhetsperspektiven, omvärldsförändringar, ökade eller minskade lokalkostnader och förändrad lagstiftning eller andra statliga regler.

Det är också viktigt att förändringar som redan finns i tidigare godkänd plan genomlysas och vid behov revideras efter aktuella förutsättningar.

Den ekonomiska delen av nämndsplanarbetet har också sammanfattats under avsnittet ekonomi. I denna del ska endast de ekonomiska effekterna dokumenteras och beskrivas utifrån texterna från målområdena. För intresserade av respektive nämnds ekonomiska situation och utmaningar skulle denna sammanfattning vara tillräcklig för att skapa sig en bild av situationen.

Nämndernas analyser och andra bedömningar bildar underlag för kommunstyrelsens arbete med att framställa ett förslag på budget och kommunplan till kommunfullmäktige där de sammantagna ekonomiska förutsättningarna vägs samman. Under beredningen genomförs beräkningar och övriga överväganden. Under rubriken *Prioriteringar i budgetarbetet* beskrivs vilka områden som kommunstyrelsen har för avsikt att prioritera.

I direktiven påpekades vikten av ett helhetstänk för planeringen och därför skulle nämnderna samordna sin planering med andra nämnder och kommunstyrelsen.

Som underlag för beslut om kommunens investeringsverksamhet skulle nämnderna lämna förslag till investeringsplan för åren 2023 – 2025. För varje enskilt projekt skulle det lämnas en redovisning om motivet för investeringen, hur investeringsbeloppet har beräknats, effekter för verksamheten samt driftskostnadsmässiga konsekvenser. Samhällsbyggnadsnämnden fick i uppdrag att planera för en femårig investeringsplan för att bättre kunna fördela investeringar över tid istället för att koncentrera dem till tre år. På så vis skulle kommunen kunna få en bättre efterföljsamhet mellan beviljad budget och utfallet i investeringsredovisningen.

Prioriteringar i direktiven

Med bakgrund av de nuvarande planeringsförutsättningarna skapas det inte ytterligare utrymme än vad som redan är beaktat i planen för 2022. Snarare innebär förutsättningarna ett minskat ekonomiskt utrymme. Kommunstyrelsen kommer därför i budgetarbetet att fokusera på resursbehov som i huvudsak uppkommer på grund av följande omständigheter:

- Kompensation för avtalsmässiga löner
- Kompensation för köpta tjänster
- Kompensation för ökade pensionskostnader (personalomkostnadspålägg)
- Kompensation för lokalkostnader
- Kompensation för ökade måltidskostnader
- Kompensation för ökade kostnader för belysningspunkt i kommunen
- Övriga anslagsförändringar

Ur aspekten att kommunens finansiella ställning är hårt ansträngd med nedåtgående skatteunderlag och stigande befolkningstillväxt som kräver mer kommunal service medför det ett obefintligt utrymme för ytterligare tillskott och satsningar, utöver de ovan angivna områdena. Lägg därtill att sektorn ännu inte fullt ut har kontroll över hur effekterna av Coronapandemin kommer att påverka framtiden.

Ambitionshöjningar måste finansieras inom respektive nämnd genom kostnadsminskningar. För att utvecklas framåt måste därför nämnderna kostnadsanpassa, omprioritera, effektivisera och digitalisera sina verksamheter.

Inom övriga områden lämnas ingen generell kompensation. Utöver detta har också kommunstyrelsens ledningsutskott prioriterat vissa satsningar/förstärkningar i nämndernas budgetar.

Driftbudgeten i kommunen

Driftbudget

Enligt budgetdirektiven kunde eventuella kompletteringar av budgetramarna ske i kommunstyrelsens beredning av budgeten. Sådana kompletteringar kunde bestå av justeringar på grund av exempelvis förändrat personalomkostnadspålägg, volymförändringar, förändringar i investeringsplanen som medför att resursförstärkningar till lokalkostnader och kapitalkostnader måste justeras. Vidare kunde det framkomma nya omständigheter som är av det slag att det motiverar en revidering av ramarna.

Allmänt kring budgeten

På grund av befolkningstillväxten har verksamheterna under de senaste åren tilldelats omfattande resurser, företrädesvis för volymökningar och ökad vårdtyngd men även för vissa kvalitetshöjande satsningar.

Nämnderna erhåller från och med budgetåret ingen ytterligare kompensation avseende volymer än justeringarna som görs i kommunplanen. Uppstår förändringar såväl positiva som negativa gällande befolkningen erhåller eller reduceras inte nämndernas tilldelning under innevarande år utan först till det efterkommande budgetåret.

I budgeten återfinns stora tillskott för lokaler mycket kopplade till ökade räntekostnader. Reserveringar av befintligt budgetutrymme har gjorts för att framöver kunna finansiera tillkommande lokalförsörjning på grund av befolkningstillväxten. Även några mindre reserveringar av medel till övriga reserver återfinns i budgeten.

Under ett antal år har nämnderna utöver erlagd plan erhållit stora tillkommande resurser genom riktade statsbidrag för olika typer av satsningar som exempelvis likvärdighetsbidraget inom skola samt olika satsningar inom lönepolitiska områden för karriärtjänster och försteläartjänster. Utöver detta har även kommunfullmäktige prioriterat vissa ambitionshöjande åtgärder för att stärka kommunen.

Under 2023 återfinns fortfarande extremt stora tillskott i de riktade statsbidragen. Både inom äldreomsorgen som inom skolans områden. Däremot har inga förutsättningar presenterats utifrån regeringsbudgeten inför kommande år. Blir det justeringar när nya regeringen har presenterat sin budgetproposition får anpassningar ske i ett senare skede.

Mot bakgrund av det begränsade finansiella utrymme för resursförstärkningar har därför kompensation för volymökningar och kostnadsökningar, som är en följd av tidigare fattade beslut, eller där nämnderna på kort sikt har små möjligheter att påverka kostnaderna, prioriterats. Verksamheten har även kompenserats för att kunna underhålla de senaste årens stora investeringar. Dessutom kompenseras nämnderna normalt för tillkommande lokalkostnader till följd av ny- och ombyggnationer. Då samhällets utveckling varit så betydande på kommunens kostnader i form av ökade räntor och stigande priser samt ett nytt pensionsavtal inför 2023 återfinns i förslaget kompensationer på nivåer som tidigare inte funnits till styrelsen och nämnderna. Därutöver sker även vissa ambitionshöjande satsningar.

I följande tabell framgår respektive nämnds nettoresurstillskott i 2023 års budget och planen för de två efterföljande åren. Beloppen beskriver vad nämnderna erhåller, utöver vad som tidigare godkänts i föregående års ekonomiska plan. Även omföringar mellan nämnder återfinns i dessa belopp. VA- och renhållningsverksamheten har exkluderats.

I tillskotten ingår ingen kompensation för avtalsmässiga lönekostnadsökningar under 2023–2025. Lönekompensationen för 2023 kommer fördelas ut under nästa år till nämnderna och för planåren sätts utrymmet av centralt. För närvarande återfinns inga fastställda lokala nivåer för 2023 års lönerörelse heller.

(miljoner kronor netto)	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	8,8	7,6	4,7
Kultur- och utvecklingsnämnden	12,7	13,2	9,3
Samhällsbyggnads-nämnden	16,0	16,0	13,7
Barn- och ungdomsnämnden	35,3	36,8	24,2
Socialnämnden	48,0	43,1	28,2
Summa	120,8	116,7	80,1

I ovan tillskott återfinns bland annat följande delar av betydande omfattning.

- Kompensation av köpta tjänster 11,4 miljoner kronor, 2022 uppgick den till 3,8 miljoner kronor
- Nämnderna kompenseras för pensionskostnader med 39,0 miljoner kronor under 2023 samt med ytterligare 4,1 miljoner kronor för kommande löner 2023. Personalomkostnadspålägg uppgår till 44,8 procent mot nivån under 2022 om 40,15 procent.
- Hyresjusteringar om 9,8 miljoner kronor för 2023 samt en extern ränteeffekt om 9,3 miljoner kronor som inte belastar nämnderna men kommunens gemensamma förvaltning, totalt 19,1 miljoner kronor i skillnad mot 2022.
- Volym, befolkningsförändring inom förskole-, fritids-, grundskole-, gymnasieverksamheterna och äldreomsorgen med 29,0 miljoner kronor
- Måltidspriser som samhällsbyggnadsnämnden erhåller för att kunna bibehålla kvaliteten på måltiderna för kommunens yngre och äldre invånare. Tillskottet om 5,0 miljoner kronor ska vid senare tillfället fördelas till köpande nämnder/verksamheter.
- El för belysningspunkter om 5,4 miljoner kronor för de ökade elpriserna i samhället för stunden.
- Skolskjuts och färdtjänst om 4,2 miljoner kronor.

Avtalsmässiga löneökningar

De senaste årens lönekompensation har styrelse och nämnder erhållit kompensation under innevarande år när nivån för kompensationen fastlagts. I respektive nämnds budgetram 2023 har det därför inte tillförts resurser för de avtalsmässiga löneökningarna. I budget för 2022 har det tillförts resurser motsvarande de avtalsmässiga löneökningarna fr.o.m. den 1 april 2022. Detta beslut fattades i samband med kompletteringsbudgeten för 2022 i april månad och totalt utfördelades 26,2 miljoner kronor.

I framlagt förslag fördelas inte lönekompensationen ut till styrelse och nämnder förrän under nästkommande år då nivåerna samt riktade satsningar/prioriteringar är fastlagda. Utifrån det samhällsekonomiska läget finns det inget klart kring avtalens storlek inför kommande år.

För kompensation av avtalsmässiga löneökningar under 2023 avsätts ett belopp om 36,0 miljoner kronor (26,2 miljoner kronor 2022). Dessutom ingår helårseffekten av 2022 års avtal.

Kommunstyrelsen bemyndigas att genomföra denna fördelning, troligtvis i samband med kompletteringsbudgeten i april eller någon av de efterföljande uppföljningarna under året.

I planen avsätts det ytterligare 34,0 miljoner kronor under 2024 och 65,7 miljoner kronor under 2025.

Förändrat personalomkostnadspålägg

Inför 2022 justerades personalomkostnadspålägget ner 0,25 procentenheter, från 40,40 procent till 40,15 procent.

Under den senaste tioårsperioden har personalomkostnadspålägget justerats ner för att nu kraftigt vända uppåt igen. Anledningen till justeringen är för att finansiera det nya pensionsavtalet som träder i kraft från och med förste januari 2023.

Tidigare justeringar

Inför 2022 justerades för samtliga åldersgrupper avsättningen för de genomsnittliga arbetsgivaravgifterna. Detta var en sänkt gemensam rabatt i kommunen till följd av att lönesumman för anställda över 65 år har ökat. För anställda över 65 år är personalomkostnadsavgiften 15,81 procent vilket var 23,94 procentenheter lägre för innevarande år. Rabatten, för anställda som passerat 65 år, gäller även för 2023.

Den tidigare regeringen hade i budgetpropositionen inför 2021 tillsammans med samarbetspartierna, Centerpartiet och Liberalerna, deklarerat en reducering av arbetsgivaravgifterna i åldrarna 19-23 år. Reduceringen uppgår till 11,69 procentenheter för 2022 jämfört med ordinarie avgifter. Förslaget gällde från den förste april 2021 till den 31 mars 2023. Åtgärden gäller även de som redan idag har ett jobb. Sänkningen är på löner för ovan nämnda åldersgrupp för ersättningar som uppgår till 25 000 kronor per månad till den anställde.

En sänkning motsvarande 11,69 procent påverkar således Laholms kommuns kostnader vilket har medfört en justering av arbetsgivaravgifterna under åren 2021 och 2022 och även ett kvartal under 2023.

Pensionsdelen i personalomkostnaderna 2022

Sveriges Kommuner och Regioner föreslog inför 2020 att pålägget avseende avtalspensioner skulle höjas från 7,70 procent till 8,60 procent. Höjningen om 0,9 procentenheter avsåg främst kostnaden för den förmånsbestämda pensionen som ökade i kommunerna. Pensionskostnaden består enligt kollektivavtalet av en avgiftsbestämd del om 4,5 procent av lönesumman och en förmånsbestämd del. Därtill kommer den särskilda löneskatten på 24,26 procent. Den förmånsbestämda pensionen utgår på de inkomstdelar som ligger utöver 7,5 inkomstbasbelopp. Medarbetare födda 1986 eller senare som har en lönesumma överstigande 7,5 inkomstbasbelopp har i avtalen rätt att få ersättning motsvarande den förmånsbestämda delen utbetald fyra gånger per år. Det hade visat sig i beräkningar från Sveriges Kommuner och Regioner att den justerade höjningen inför 2021, med justeringen inför 2020 som utgångspunkt, var något för stor. Det föranleder en reducering inför 2022 års pensionskostnader med 0,4 procentenheter.

Förändringar inför 2023

Den generella rabatten behöver justeras ned med 0,1 procentenheter till 0,9 procentenheter i stället för 1,0 procentenheter som varit fallet sedan 2021. Anledningen till detta är en återgång i rabatten för anställda i åldersgruppen 19-23 år. Reduceringen har gått ner från 11,69 procent till 9,82 procent i årssnitt avseende arbetsgivaravgifterna för denna åldersgrupp. Med tanke på att detta endast gäller till och med första kvartalet 2023 blir justeringen endast 0,1 procent.

Huruvida Sveriges nya regering avser att lämna någon förändring gällande tidigare beslutade nivåer återstår att se men det görs inga antagande om detta i framlagt budgetförslag.

Pensionsdelen i personalomkostnaderna 2023

Enligt preliminära uppgifter om arbetsgivaravgifterna från Sveriges kommuner och regioner inför 2023 kommer de lagstadgade arbetsgivaravgifterna, särskild löneskatt och premierna för avtalsförsäkringar vara oförändrade. Däremot kommer de kalkylerade kostnader för pensioner, med tanke på den nya pensionsöverenskommelsen, att höjas kraftigt inför kommande år. Höjningen till 2023 beräknas till 4,8 procentenheter för att motsvara en nivå om 44,55 procent i stället för 39,75 procent under 2022. Ökningen avser enbart pensionsdelen. Längre ner finns en beskrivning av det nya pensionsavtalet.

Interna uttag för att täcka kommungemensamma kostnader

En översyn av de interna uttagen gällande fackliga företrädare, företagshälsovården och friskvårdskort föranleder en reducering om 0,25 procentenheter för 2023 års personalomkostnadspålägg. Reduceringen av de interna uttagen tar sin utgång utifrån uppföljning två och helårsprognosen för 2022.

Förändrad ersättningsform av friskvårdsersättning mot kultur- och utvecklingsnämnden

Kommunstyrelsens personal- och organisationsutskott beslutade i september månad att föreslå en förändrad ersättningsform för friskvårdskorten mot kultur- och utvecklingsnämnden. Avsikten är att denna fråga hanteras vidare i samband med budgetbeslutet av kommunfullmäktige i november. Förändringen innebär att ersättningen till nämnden alltid bygger på 0,13 procent av föregående års fastställda lönekostnad i samband med bokslut och årsredovisning. En fast ersättning om 0,13 procent motsvarar nivån som nämnden erhållit de senaste åren.

Personalomkostnadspålägg 2021, 2022 och 2023

Kommunens personalomkostnadspålägg för 2021, 2022 och 2023 består av följande delar:

Procent	2021	2022	2023
Arbetsgivaravgifter	31,42	31,42	31,42
Avtalsförsäkringar	0,13	0,13	0,13
Kollektivavtalad pension	8,60	8,20	13,00
Summa	40,15	39,75	44,55
Interna uttag	1,25	1,40	1,15
Rabatt äldre/yngre	-1,00	-1,00	-0,90
Summa totalt	40,40	40,15	44,80

Den sammantagna effekten innebär att personalomkostnadspålägget för verksamheterna utökas med 4,35 procentenheter för att uppgå till 44,80 procent för 2023. Utökningen beräknas motsvara 39,0 miljoner kronor i högre kostnader för verksamheterna. Respektive nämnds budget utökas motsvarande den kostnadsökning som det utökade personalomkostnadspålägget medför. För nämnderna blir således förändringen budgetmässigt neutral.

För 2024 förväntas personalomkostnadspålägget att höjas ytterligare. Orsaken är att finansiera den preliminära inflationen i pensionssystemet med 4,1 miljoner kronor till 43,1 miljoner kronor. För 2025 beräknas personalomkostnadspålägget att minska så att skillnaden blir 8,8 miljoner kronor i förhållande till 2022.

Respektive nämnds budget justeras fr.o.m. 2023 samt planåren 2024 - 2025 enligt följande:

Justering personalomkostnadspålägg, tkr	2023	2024	2025
Kommunfullmäktige	30	30	0
Kommunstyrelsen	1 690	1 870	380
Kultur- och utvecklingsnämnden	4 420	4 900	1 000
Barn- och ungdomsnämnden	14 315	15 850	3 230
Socialnämnden	16 165	17 900	3 650
Samhällsbyggnadsnämnden	2 320	2 570	525
Revisionen	20	15	0
Summa reducering	38 960	43 135	8 785

Nytt pensionsavtal mellan kommuner och regioner samt de fackliga organisationerna.

Strax innan årsskiftet träffade följande parter, SKR, Sobona och de fackliga organisationerna en överenskommelse om nya pensionsvillkor för alla anställda inom kommuner, regioner och kommunala bolag gällande ett förändrat pensionssystem från och med 2023. Det nya avtalet i överenskommelsen heter AKAP-KR. Syftet med överenskommelsen var att sektorn ska kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, bibehålla och rekrytera medarbetare samt att göra en övergång från ett förmånsbestämt pensionssystem till ett avgiftsbestämt system.

Övergången från förmånsbestämd del innebär att det är möjligt för kommuner att förutse kostnaderna och över tid minska den snabbt ökande pensionsskulden (avsättningarna på balansräkningen). Anledningen till att sektorn skulle bli mer attraktiv har sin förklaring i att premierna ökar från 4,5 procent till 6,0 procent.

Över tid är tanken att endast detta pensionssystem ska finnas och att alla pensionspremier ska vara avgiftsbestämda. Tidigare avtal ska fasas ut vilket kommer att ta tid. Nya villkor i avtalet är följande:

- 6 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till 7,5 inkomstbasbelopp.
- 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, har tidigare varit 30 procent.
- För löntagare höjs pensionsåldern från 68 år, 2022, till 69 år 2023 med en pensionsavgift om 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.
- De avgiftsbestämda delarna ska räknas upp med inflationen (prisbasbeloppet) årligen. Tidigare har endast den förmånsbestämda pensionen och ansvarsförbindelsen räknats upp.

Prisökningskompensation

Barn- och ungdomsnämnden, kultur- och utvecklingsnämnden och socialnämnden erhåller prisökningskompensation i sina budgetramar för köp av verksamhet såsom vårdentreprenader, institutionsersättningar, interkommunala elevsättningar och ersättningar till friskolor och förskolor.

Med tanke på inflationens utveckling i landet under 2022 och att prisbasbeloppets inverkan på kostnadsläget på flertalet av de verksamheter kommunen köper in uppgår denna kompensation till rekordhöga nivåer. Cirka tre gånger så stor som den brukar vara.

I tabellen redovisas nivån för 2023 i relation till nivån i 2022 års kompensation i tusentals kronor.

För planåren 2023 och 2024 avsätts motsvarande medel centralt.

Prisökningskompensation tkr	2023	2022
Kultur- och utvecklingsnämnden	3 610	1 250
Barn- och ungdomsnämnden	4 020	1 320
Socialnämnden	3 805	1 190
Summa reducering	11 435	3 760

Övrig prisökning

För övriga typer av kostnader ges ingen generell kompensation. Inte heller intäkterna uppräknas. Genom att det inte sker någon uppräkning av intäkterna i form av exempelvis taxebundna avgifter och försäljningar skapas det sannolikt ett visst utrymme hos verksamheterna för att täcka merkostnader i form av allmänna prisökningar.

Styrelsens och nämnderna har möjligheten till bruttobudgetförändringar avseende denna anpassning.

Hyror och ramavtal med kommunfastigheter

Internränta i hyresdelen justeras

I kommunens internhyressystem görs tillägg eller avdrag av räntesatsen för de lokaler som hyrs av Kommunfastigheter i Laholm AB för att uppnå motsvarande räntesats som den interna räntan. Orsaken är att skapa stabilare hyreskostnader för verksamheterna. I annat fall skulle hyresnivåerna i princip kunna förändras varje år som en följd av förändrade marknadsräntor. Under innevarande år görs ett påslag på internhyran motsvarande 1,31 procent (skillnaden mellan internräntan 1,5 % och räntesatsen 0,19 % i Kommunfastigheters hyreskalkyl).

När Kommunfastigheter presenterar hyreskalkyler för nya objekt ligger den aktuella räntesatsen som bolaget tillämpar som grund för beräkningen. Den verksamhetsansvariga nämndens internhyra anpassas därefter av kommunens internräntenivå. Mellanskillnaden utgör en intern ersättning som inte påverkar kommunens externa kostnader eller resultat. För 2022 justeras ränteläget på de externa hyrorna från bolaget. Nivån reduceras med 0,02 procentenheter för att uppgå till 0,17 procent i extern ränta mot Kommunfastigheter i Laholm AB.

Inför 2021 gjordes ingen justering av det interna ränteläget som uppgick till 1,5 procent. Inför 2022 har Sveriges kommuner och Regioner aviserat att ränteläget bör vara 1,0 procent för 2022. En justering av internräntan från 1,5 procent till 1,0 procent påverkar nämndernas internhyra med 0,5 procentenheter vilket innebär att en justering behöver göras av nämndernas budgettramar enligt följande tabell.

Internränta fastigheter (tusen kronor)	2022
Kommunstyrelsen	-165
Kultur- och utvecklingsnämnden	-925
Barn- och ungdomsnämnden	-3 410
Socialnämnden	-50
Samhällsbyggnadsnämnden	-135
Summa justering	-4 685

Internhyror för befintliga lokaler

Enligt ramavtalet mellan Kommunen och Kommunfastigheter AB ska den hyra kommunen erlägger i huvudsak motsvara bolagets självkostnader för att äga och förvalta lokalerna. Förslag till överenskommelse om räntesats samt kommande års hyresförändring ska upprättas senast den 1 september året före hyresåret. Syftet är att nästkommande års hyreskostnader i huvudsak ska vara kända för verksamheterna när man arbetar med planeringen inför kommande år. Dessutom kan vissa hyresförändringar vara av den karaktären att hänsyn ska tas till dessa vid kommunstyrelsens beredning av budgeten.

Överenskommelse har träffats med bolaget om att räntesatsen för 2023 justeras upp med 1,15 procentenheter jämfört med 2022 för att uppgå till 1,32 procentenheter (0,17, 2022). Ökningen speglar bolagets snittlånesats för 2023.

Bolaget kompenseras med motsvarande ökning av personalkostnaderna, som kommunen beräknar sin löneöversyn inför 2023, för sin städservice och fastighetsskötsel.

Ökningen avseende lönekostnader samt faktiskt reglering av antalet utförda timmar inom städservice och fastighetsservice medför följande justeringar inför 2023:

Städ och fastighetsservice 2023			
(tusen kronor)	Städ	Fastighetsservice	Just
Kommunstyrelsen	200	-60	140
Kultur- och utvecklingsnämnden	50	250	300
Barn- och ungdomsnämnden	525	10	535
Socialnämnden	100	195	295
Samhällsbyggnadsnämnden	5	10	15
SUMMA JUSTERING	880	405	1 285

I budgetförslaget inför 2023 utökas nämndernas hyresnivåer med totalt 1 285 tusen kronor. Ovan matris visar fördelningen för varje nämnd.

Nedan tabell speglar förändringen mellan 2022 och 2023 gällande fastighetsservice.

Justering fastighetsservice			
(tusen kronor)	2022	2023	Just
Kommunstyrelsen	365	305	-60
Kultur- och utvecklingsnämnden	2 040	2 290	250
Barn- och ungdomsnämnden	5 170	5 180	10
Socialnämnden	1 170	1 365	195
Samhällsbyggnadsnämnden	160	170	10
SUMMA JUSTERING	8 905	9 310	405

Anpassning av räntan i internhyran

När Kommunfastigheter presenterar hyreskalkyler för nya objekt ligger den aktuella räntesatsen som bolaget tillämpar som grund för beräkningen. Den verksamhetsansvariga nämndens internhyra anpassas/regleras därefter av kommunens internräntenivå om den är högre än bolagets räntenivå. Mellanskillnaden utgör en intern ersättning som inte påverkar kommunens externa kostnader eller resultat.

Från och med 2023 uppgår bolagets räntenivå till mer än kommunens internränta. Således kompenseras nämnderna till bolagets verkliga räntenivå i stället för kommunens internränta och någon regleringseffekt uppkommer inte.

För 2023 justeras ränteläget på de externa hyrorna från bolaget. Nivån utökas med 1,15 procentenheter för att uppgå till 1,32 procent i extern ränta mot Kommunfastigheter i Laholm AB.

Inför 2022 gjordes en reduktion av det interna ränteläget med 0,5 procentenheter för att uppgå till 1,0 procent. Inför 2023 har Sveriges kommuner och Regioner aviserat att ränteläget bör vara 1,25 procent för 2023. SKR gjorde denna bedömning i våras och har inte efter höstens räntepågångar utkommit med någon ytterligare justering.

Kommunen kommer ligga kvar på ränteläge om 1,0 procent i stället för att höja med en mindre nivå om endast 0,25 procentenheter. Kommunen har i dagsläget inga egna lån vara sig till skattekollektivets verksamheter eller till de avgiftsfinansierade verksamheterna. Då bolagets genomsnittliga räntesats inför 2023 är satt till 1,32 procent i relation till kommunens nivå föranleder detta att kommunen inte justerar till SKR:s nivå om 0,25 procentenheter. Troligtvis kommer räntenivån att fortsätta att öka under kommande år vilket troligtvis kommer föranleda en justering inför 2024.

För att klara den ökade internhyreskostnaden behöver nämnderna kompenseras med 0,32 procentenheter upp till 1,32 procent. Tidigare år när kommunens internränta har reducerats har nämndernas budgetramar justerats ned samtidigt som kommunstyrelsen reglerat mellanskillnaden mellan internräntan och bolagets genomsnittsränta. Inför 2023 uppstår således ett trendbrott då bolagets räntenivå överstiger kommunens internränta.

En justering av bolagets genomsnittsränta påverkar nämndernas internhyra med 0,32 procentenheter vilket innebär att en justering behöver göras av nämndernas budgetramar enligt följande tabell.

Internränta fastigheter	2023
(tusen kronor)	
Kommunstyrelsen	185
Kultur- och utvecklingsnämnden	445
Barn- och ungdomsnämnden	2 155
Socialnämnden	90
Samhällsbyggnadsnämnden	70
SUMMA JUSTERING	2 945

Totalt kompenseras nämnderna med 2 945 tusen kronor inför 2023 vilket motsvarar nivån om 0,32 procentenheter. Totalt uppgår räntekostnadsökningen mot bolaget inför 2023 enligt fastställd nivå till 15 610 tusen kronor. Under 2022 har räntekostnadsnivån som kommunen erlagt till bolaget uppgått till 1 920 tusen kronor. Således ökar räntekostnaden för kommunen mellan 2022 och 2023 med hela 13 690 tusen kronor varav nämndernas ramar justeras med 2 945 tusen kronor. Kommunens reglering mellan verklig ränta och internräntan har under 2022 uppgått till 9 300 tusen kronor. Resterande del i mellanskillnaden är kopplade till räntekostnader för olika projekt som tillkommit 2023 jämfört med 2022.

Anpassning av bolagets vinstpålägg i internhyran

Ramavtalet mellan kommunen och bolaget bygger på kommunallagens principer om självkostnad för hyrorna. Bolaget har sedan några år erhållit ett beslut från Skatteverket om beskattning av bolagets inkomstskatt. Skatteverket hänvisar i sitt beslut om en felaktig prissättning som inte kan bygga på självkostnadsprincipen i stället för marknadsmässigt reglerad hyressättning. Således måste bolaget utöver självkostnaden ta ut ett vinstpåslag som är skäligt för ett kommunalt bolag.

Vinstpåslaget beräkning utgår från en metod att bolaget ska ta ut en kompensation för den ekonomiska risk som kommunfastigheter tar samt att påslaget bör spegla kravet på avkastning som en utomstående part skulle ställt mot kommunen.

Enligt Skatteverket är ett skäligt vinstpåslag att avkastningskravet ska överstiga statslåneräntan (SLR) med minst ett par procentenheter. Påslaget ska beräknas efter en genomsnittlig statslåneränta samt ett tillägg om två procentenheter som riskpremie.

För 2022 är den genomsnittliga statslåneräntan till och med augusti månad 1,05 procent. Således blir vinstpåslaget 1,05 procent samt två procent i riskpremie. Därmed är vinstpåslaget för 2023 satt till 3,05 procent på bolagets intäkter. Det medför en ökning om 0,88 procentenheter som kommunen ska erlagga bolaget via en ökad hyreskostnad. Vinstpåslaget gäller således både för hyror, städservice samt övrig försäljning av tjänster till kommunen.

För 2022 uppgick vinstpåslaget till 2,17 procent. En justering av nämndernas budgetar, utifrån en vinst om 3,05 procent, visas i nedan tabell. Justeringen inför 2022 uppgick till 235 tusen kronor.

Vinsttillägg kommunfastigheter	
(tusen kronor)	2023
Kommunstyrelsen	80
Kultur- och utvecklingsnämnden	290
Barn- och ungdomsnämnden	960
Socialnämnden	90
Samhällsbyggnadsnämnden	40
SUMMA JUSTERING	1 460

Anpassning av bolagets schabloner i internhyran

Ramavtalet mellan kommunen och bolaget bygger på en uppbyggnad utifrån fyra olika schabloner. Dessa schabloner revideras årligen utifrån ett genomsnitt för de fyra senaste åren. Regleringen är således både reducerande och höjande utifrån verkliga kostnadsläget.

Schablonerna mellan 2022 och 2023 har justerats enligt följande uppställning.

Ramavtalets schabloner, justering kronor per kvadratmeter				
	EI, värme, va, avfall	Köpta tjänster	Administration	Underhåll
2022	165	119	57	87
2023	169	120	59	85
Summa	4	1	2	-2

Störst justering mellan åren får posten med el, värme, va och avfall. Övriga poster justeras marginellt men posten köpta tjänster får ses tillsammans med justeringen på fastighetsservice där kostnaden har ökat mycket för kommunen. Anledningen är att kommunfastigheter har införskaffat kompetensen i egen regi vilket föranleder en större ökning på fastighetsservice medan schablonen endast ökar med en krona.

Nedan tabell speglar förändringen för nämnderna mellan åren 2022 och 2023.

Ramavtalets schabloner justering	
(tusen kronor)	2023
Kommunstyrelsen	-60
Kultur- och utvecklingsnämnden	145
Barn- och ungdomsnämnden	150
Socialnämnden	55
Samhällsbyggnadsnämnden	-150
SUMMA JUSTERING	140

För att klara av justeringen enligt ramavtalet behöver nämnderna 140 tusen kronor mer i budgetram för att klara 2023 års hyresnivå. Inför 2022 var motsvarande justering på schablonerna hela 880 tusen kronor.

Nya objekt som nämnderna behöver kompenseras för

Bolaget har en stor underhållsplan i sin verksamhetsplan. Underhållsplanen innehåller komponenter som enligt redovisningslagstiftning skall indelas enligt ett särskilt regelverk. Detta medför således att nämnderna behöver kompenseras för tillkommande hyreskostnader på grund av värdebehållande investeringar i fastigheterna. Tabellen nedan visar compensationen för bolagets underhållsplan.

Tillkommande lokalkostnader, kompenseras	
(tusen kronor)	2023
Kommunstyrelsen	1 030
Kultur- och utvecklingsnämnden	315
Barn- och ungdomsnämnden	2 230
Socialnämnden	420
Samhällsbyggnadsnämnden	0
SUMMA JUSTERING	3 995

Totalt behöver nämndernas ramar utökas med 3 995 tusen kronor per år från och med 2023. Ökningen under 2022 uppgick till 850 tusen kronor. I nedan tabell specificeras vilka investeringar dessa avser som bolaget har komponentredovisat och därmed återfinns i hyresbilagan till kommunen.

Tillkommande investeringar som bolaget redovisat som påverkar hyran inför 2023		
(tusen kronor)	Hyreskostnad	Investeringskostnad
Kommunstyrelsen		
Humlegången 2, ombyggnad prel	1 030	23 150
Kultur- och utvecklingsnämnden		
Stadshuset (renovering bibliotek)	55	1 270
Lagaholmshallen A-,B- och C-hall renovering omkl rum	145	3 315
Altona by Citygården fasad o inv vid vattenskada	25	590
Flammabadet, nätverk	5	125
Skottorpshallen, omklädningsrum	80	1 790
Barn- och ungdomsnämnden		
Blåkulla förskola (Fjärilen) inv renovering	50	1 110
Grönkulla förskola, inv renovering/kök	335	7 500
Parkskolan utvändig renovering	335	7 500
Ahla skola, utvändig renovering	135	3 000
Ängskulla förskola, kök och ventilation	335	7 500
Veingeskolan, målning tak	80	1 800
Knäreds skola, utvändig renovering	205	4 600
Hishultsskolan markiser	10	245
Skottorpsskolan ombyggnad	445	10 000
Vallbergaskolan, tak och fönster	305	6 910
Socialnämnden		
Vandrarhemmet/parkgården	360	8 100
F d dsk-mottagning Våxtorp laddstolpar/parkering	60	925
SUMMA JUSTERING	3 995	89 430

Nedan följer en kortare beskrivning av särskilda objekt.

Ombyggnation av Humlegången 2, tidigare polishuset

Kommunfullmäktige gjorde i oktober 2021 en beställning av renovering av tidigare polishuset, Humlegången 2, utifrån framlagd förstudie/projektering av kommunfastigheter. Projektet skulle innefatta fönsterbyte, tilläggsisolering och ventilation och sanering med mera.

Mycket av åtgärderna skulle få bort problematiken som funnits med fastighetens inre miljö samt åtgärder i tekniska brister såsom ventilationsproblem och dåliga fönster som orsakade kallras och drag. Saneringen innebar att nya golvsikt skulle in då tidigare mattor hade varit fastlimmade med svartlim som orsakar hälsovådliga problem.

Renoveringen skulle innebära att lokalerna ska kunna användas 15 år till för att sedan kunna ingå i en större överblick/fastighetsutveckling i området kring Tivolitorget och Stadshuset.

Fastigheten har också tillgänglighetsanpassats med en hiss, av enklare slaget, en så kallad plattformshiss. Åtgärderna har medfört att cirka 150 fönster samt isoleringen runt fönsterna har ersatts med ny standard. Tilläggsisolering av samtliga väggar har också genomförts.

Projektet beräknades till en investeringsutgift för bolaget om 23 150 tusen kronor och preliminärt har bolaget redovisat denna utgift. Totalt erhåller kommunen en utökad hyresdebitering om cirka 1 030 tusen kronor.

Renoverade kök på Grönkulla och Ängskulla

Kommunfullmäktige beslutade under mars månad 2021 att tillstyrka kommunfastigheters framställan om renovering av Grönkulla förskolas kök i centrala Laholm och Ängskulla förskolas kök i Veinge. Framställan innehöll också förslaget om att dessa två kök skulle gå från tillagningskök till mottagningskök.

På båda förskolorna har det de senaste åren gjorts yttre renoveringar såsom takbyte, byte av fönster och fasadförbättringar. Ventilationsproblematik har åtgärdats på både Grönkulla- och Ängskulla förskolor.

Genom att göra om de båda köken till mottagningskök har bolaget klarat av att göra anpassningen inom de befintliga kökens yta. Om köken fortsatt skulle vara tillagningskök hade båda krävt en tillbyggnation utöver renoveringen för att motsvara dagen standard.

För varje kök har kommunfastigheter haft en investeringsutgift på 7 500 tusen kronor vilket genererar en årlig hyreshöjning per kök för kommunen om 335 tusen kronor.

Renovering gamla delen av Skottorpsskolan

I projektet Skottorpsskolan samt byggnation av en ny skola med tillhörande fyraavdelnings förskola återfanns också att den gamla skoldelen skulle renoveras för en kostnad som beräknades till 10 000 tusen kronor. Kommunfullmäktige godkände projektet i januari 2019 med utgången att bygga den nya skolan innan den befintliga skulle renoveras. Hela projektet beräknades till 164 000 tusen kronor varav 10 000 tusen kronor skulle läggas på den befintliga skolan.

Bolaget har under 2022 genomfört renoveringen som beräknas sluta på 10 000 tusen kronor. Hyreskostnaden har beräknats till 445 tusen kronor per år för kommunen.

Nya Skottorpsskolan med tillhörande fyraavdelnings förskola stod klar för inflyttning senhösten/tidig vinter 2021. Totalt i budgetuppföljning två beräknade kommunfastigheter hela slutkostnaden till 158 000 tusen kronor mot begärda medel hos kommunfullmäktige om 164 000 tusen kronor.

Budgetmässig kompensation till nämnderna inför 2023

Enligt resonemangen ovan om de olika delarna som påverkar kommunens kostnader och nämndernas budgetar inför 2023 görs följande sammanfattning för de budgetmässiga korrigeringsarna. Specifikationen enligt nedan tabell är för justeringarna totalt sett mot nämnderna.

Sammanfattning förändring budget	
(tusen kronor)	2023
Räntejustering 0,32 procent	2 945
Städ	880
Fastighetsskötsel	405
Vinst, 2,17% till 3,05%	1 460
Ramavtalets schabloner	140
Tillkommande hyror	3 995
SUMMA JUSTERING	9 825

Budgetmässig kompensation till nämnderna inför 2023

Nedan tabell beskriver total förändring mellan 2022 och 2023 för nämnderna.

Budgetmässig förändring nämnderna	
(tusen kronor)	
Kommunstyrelsen	1 375
Kultur- och utvecklingsnämnden	1 495
Barn- och ungdomsnämnden	6 030
Socialnämnden	950
Samhällsbyggnadsnämnden	-25
SUMMA JUSTERING	9 825

Hyresreglering mellan kommunen och kommunfastigheter mellan 2022 och 2023

Ovan finns beskrivit vilka justeringar som behöver göras inför 2023. Nedan tabell beskriver hur hyresförändringen är mellan kommunen och bolaget. Kommunen erhåller mellan åren en extern hyresökning om 18,1 miljoner kronor. Kommunen kommer under 2023 erhålla en hyreskostnad från Kommunfastigheter om 142,0 miljoner kronor för 2023 utifrån framlagd hyresdebitering enligt ramavtalet. Kostnader kommer att tillkomma under 2023 för projekt som ej är kända i nuläget.

Detta fördelas enligt tabellen nedan.

Sammanfattning förändring hyra-kommunfastigheter	
(tusen kronor)	2023
Hyra till kommunfast 2022	123 920
Externa hyresintäkter	-245
Ränta	13 470
Avskrivningar	1 860
Fastighetsskötsel	405
Ramavtalets schabloner	140
Städ	880
Vinst, 2,17% till 3,05%	1 570
SUMMA JUSTERING	18 080
SUMMA HYRA 2023	142 000

Mellanskillnaden mellan nämnderna del om 9 825 tusen kronor och totala kostnadsförändring om 18 080 tusen kronor uppgår till 8 255 tusen kronor. Att skillnaden mellan den totala kostnadsförändringen och regleringen mot nämnderna är en effekt av kommunens ränteregulator.

Avsättning till centrala medel för ej kända hyresnivåer för kommunen inför 2023

Då detta är stort och komplext område avsätts utöver ovan förda resonemang en central budgetpost för tillkommande lokaler.

Under slutet av 2021 har det genomförts ett förvärv till bolagskoncernen från Riksbyggens kooperativa förening i Laholm avseende Tangon som är ett särskilt boende med trygghetslägenheter. Då förvärvet genomfördes till ett högre anskaffningsvärde än vad hyreskalkylen som föreningen Tangon byggde på behöver kommunen kompensera Laholmshem för merkostnaden. I föregående budgetbeslut beräknades merkostnaden för kommunen, utöver hyresnivån kommunen erlade till föreningen, bli cirka 2 000 tusen kronor. Hyresnivån för innevarande år 2022 är inte fastställd ännu. Ersättningen behöver fastställas för 2022 och i väntan på detta reserveras således 2 000 tusen kronor i kommunens resultaträkning för 2023.

Kommunstyrelsen erhåller i budgetförslaget 2 000 tusen kronor för ökade lokalkostnader som kommunen själva äger. Då osäkerheten är stor kopplad till hur utvecklingen i samhället kommer bli behövs också en reserv för att möta ytterligare kostnadsökningar för lokalkostnader kopplade till beståndet som kommunen äger själva samt eventuella ytterligare kostnadsökningar som externa hyresvärdar kommer debitera kommunen för.

Totalt avsätts inför 2023 centrala medel om 4 000 tusen kronor för att kunna hantera ovan projekt samt som reserv för eventuella fördyringar.

Oförändrad internränta

En internräntekommitté inom Sveriges Kommuner och Regioner lämnar förslag till internränta som ska motsvara den genomsnittliga upplåningskostnaden för alla kommuner och regioner i landet. Av flera skäl är det viktigt att räntenivån är framåtblickande och förhållandevis trögrörlig.

Internräntan, som för innevarande år i kommunen uppgår till 1,0 procent, önskar SKR justera till 1,25 procent. Det är en ökning med 0,25 procentenheter. Senaste justering innan var inför 2022 när räntan justerades ned med motsvarande nivå om 0,5 procentenheter från dåvarande 1,5 procent till 1,0 procent.

I framlagt förslag till budget justeras inte internräntan för 2023 med 0,25 procentenheter. Anledningen är att justeringen är väldigt liten samt att kommunen inte har någon upplåning. Analyseras kommunfastigheters genomsnittsupplåning för 2023 uppgår den i hyresmodellen till 1,32 procent. Således får det anses att en internränta för kommunen kan ligga kvar på 1,0 procent och därmed görs ingen upprevidering inför kommande år.

Inför 2024 och framåt får frågan lyftas och analyseras igen. Troligtvis har snittlåneräntesatsen för sektorn justerats upp vilket med största sannolikhet kommer medföra en högre procentsiffra från SKR till 2024 och framöver.

Ekonomiska förmåner till förtroendevalda

Kommunfullmäktige har den 30 november 2021, § 106, beslutat om att ändra de ekonomiska förmånerna till förtroendevalda i kommunen inför 2023. Ersättningarna utgår från och med 2023 med att basarvodet motsvarar arvodet för en riksdagsledamot. Tidigare har ersättningssystemet byggts på en ersättning med ett basarvode om 0,87 procent av arvodet för en riksdagsledamot. För ordförande i Socialnämnden och Samhällsbyggnadsnämnden har den procentuella nivån för uppdragets storlek också reviderats upp från 45 procent till 50 procent av basarvodet.

I ärendet har det också beslutats att ersättarna till kommunfullmäktige, styrelse och nämnder också ska erhålla ett inläsningsarvode precis som ordinarie ledamöter. Ersättning uppgår till 400 kronor per möte.

Beslutet får således följande konsekvenser inför budgetåret för de olika politiska enheterna.

Förändrad ersättning av ekonomiska förmåner till förtroendevalda (tusen kronor)	Fasta arvode	Inläsningsarvode	Totalt justering
Kommunfullmäktige	25	120	145
Kommunstyrelsen	225	40	265
Kultur- och utvecklingsnämnden	50	40	90
Barn- och ungdomsnämnden	50	40	90
Socialnämnden	95	40	135
Samhällsbyggnadsnämnden	95	40	135
Revisionen	5		5
SUMMA JUSTERING	545	320	865

Volymförändringar

Med volymförändringar avses i huvudsak ökade eller minskade resursbehov på grund av nedanstående förändringar.

- Antal inskrivna barn och vistelsetid i förskola och fritidsverksamhet
- Antal elever i grundskolan
- Antal elever i gymnasieskolan
- Insatser inom hemtjänst (timmar)

Inför 2023 års budget erhåller nämnderna anslag för volymökningar utifrån uppföljning två 2022 samt antagande om befolkningsförändring 2023. Utöver tilldelad ram i budgetbeslutet erhåller inte nämnderna någon ytterligare kompensation för 2023.

Respektive nämnd måste således arbeta med sina interna fördelningar samt klara av avvikande volymer inom ram. Nämnderna är ansvariga för avvikelserna som uppstår och kan därför tvingas göra åtgärder under innevarande år istället för att nämnderna förväntas kompenseras ytterligare utöver kommunplanbeslutet om volymtillskott. Nämnderna erhåller inte någon justeringen av tilldelade anslag heller utifrån en eventuellt sjunkande befolkning i respektive volymgrupp.

Barn- och ungdomsnämnden

Nedan tabell beskriver utvecklingen och förändringen inom barn- och ungdomsnämndens ansvar. Tabellen visar också att det sker förändringar inom grundskolan medan fritidshem och förskoleverksamheterna förblir oförändrade.

Kompensation barn- och ungdom inför 2023 (tusen kronor)	Förskola	Fritidshem	Grundskola
Antal barn/elever 2022	1 401	1 025	2 995
Antal barn/elever 2023	1 421	1 100	3 058
Justering antal barn/elever	+20	+75	+63
Elevpeng 2022	99 110	31 460	53 100
Elevpeng 2023	104 000	33 060	56 770
Summa justering inför 2023, kompensation 90%	1 870	2 230	3 220

Mot bakgrund av ovanstående tabell om elevtal och en kompensationsgrad/justering om 90 procent fräntas nämnden, för volymrelaterade kostnadsökningar, 1 870 tusen kronor för

förskola. 2 230 tusen kronor för fritidshem och 3 220 tusen kronor för grundskola från och med budgetåret 2023. Inom nämndens tre stora områden skådas nu en kraftig uppgång inom alla tre områdena utifrån befolkningen. Inför 2022 justerades grundskolan ner medan övriga två förblev oförändrade.

Kultur- och utvecklingsnämnden

Kultur- och utvecklingsnämndens elevtal visar på ett sjunkande antal elever inom gymnasieskolan för 2023 och har så varit under de senaste åren. 2022 års budget byggde på antagande om 883 elever. 2023 års budget utgår från elevtal om 872 elever, alltså en reduktion om elva elever.

Inför 2023 skulle nämnden i normalfallet erhållit en reduktion utifrån tidigare elevpeng cirka 1 340 tusen kronor inför 2023. 2022 års budget byggde på att 53 procent skulle gå på Osbecksgymnasiet och 47 procent skulle gå på externa skolor. Inför 2023 har det blivit ett omvänt förhållande där Osbecksgymnasiet står för 46 procent av eleverna och externa skolor för 54 procent av eleverna. Inte nog med att det är elva färre elever som beräknas gå gymnasieskola från kommunens invånare dessutom kostar de program som eleverna valt på externa skolor mycket mer i snitt än programmen som kommunens gymnasieskola tillhandahåller. Denna procentuella förändring, färre elever totalt och dyrare programkostnader kommer inför 2023 medföra att nämnden behöver erhålla ett tillskott för att kunna ha en gymnasieverksamhet i balans.

Kultur- och utvecklingsnämndens snittkostnad/peng för en elev 2023 beräknas uppgå till 126 400 kronor. En kostnadsökning med i snitt 4 700 kronor per elev.

Justering anslag gymnasieverksamhet	2022	2023
Antal elever	883	872
Elevpeng kronor	121 700	126 400
Summa budgetram tusen kronor	107 460	110 220
Summa justering inför 2023 tusen kronor		+2 760

I budgetförslaget 2023 utökas anslaget för gymnasieverksamheten trots sjunkande volymer. Nämndens anslag utökas med 2 760 tusen kronor för att bedriva kommunens gymnasieverksamhet samt för att klara de högre programkostnaderna för kommunens ungdomar som valt en annan extern huvudman för sin utbildning än Osbecksgymnasiet.

Socialnämnden

Socialnämnden erhöll inför 2022 20 000 tusen kronor inom äldreomsorgen. Anslaget var utifrån en utredning, som beskrivits tidigare, för att komma upp i balans samt att den beaktar befolkningsförändringen under innevarande år. Socialnämnden erhöll vidare ett förstärkt anslag till individ- och familjeomsorgen med 4 000 tusen kronor från och med året 2022.

Inför budgetåret 2023 erhåller nämnden utökat anslag för volymer inom individ- och familjeomsorgens olika delar. Volymerna avser ökade kostnader för externa placeringar. Nämnden erhåller 10 000 tusen kronor under 2023 för att inför 2024 erhålla 8 000 tusen kronor och 7000 tusen kronor inför 2025. Avsikten med denna nedtrappning är att nämnden ska arbeta med hemmaplanslösningar och på så sätt minska de externa placeringskostnaderna.

Nämnden erhåller också 2 740 tusen kronor per år för konverteringen av platser på Randerslund i Ränneslöv för att bedriva demensverksamhet. Tillskottet inbegriper medel till en chef och en

administratör samt att demensplatserna förbrukar mer personella resurser än ett vanligt somatiskt särskilt boende gör.

Vidare erhåller nämnden tillskott om 6 600 tusen kronor per år för upphandling av tio platser demensvård på ett externt boende.

Utöver dessa anslag erhåller nämnden diverse tillskott för olika handläggartjänster för att kunna arbeta med kommunens befolkning både inom individ- och familjeomsorgen som handläggning av kommunens äldreomsorg. Under 2023 motsvara dessa tillskott 2 400 tusen kronor.

Central reserv

Utöver de medel som tillförs nämnderna anslås 500 tusen kronor i centrala medel under 2023 för oförutsedda behov som kommunstyrelsens ledningsutskott kan prioritera och omfördela. Avsikten är att täcka upp behov som det inte funnits underlag för att beakta i respektive nämnds budget.

För att skapa möjlighet att anslagstäcka oförutsedda kostnader och klara av kommunens kraftiga befolkningstillväxt framöver, som det inte funnits underlag för att beakta i respektive nämnds budget, anslås det medel om 2 000 tusen kronor på centralt anslag i 2023 års budget. Dessutom avsätts i planen 18 000 tusen kronor under 2024 och 38 000 tusen kronor under 2025 för oförutsedda kostnader samt för tillkommande befolkningsökning. Befolkningen förväntas öka de närmaste åren.

För att ta höjd för lokalkostnader, som ännu är något oklara, budgeteras preliminära kostnader om 4 000 tusen kronor för detta ändamål. Hyreskostnader som i dagsläget ännu ej är utfördelade är hyreskostnaden som ska täcka Laholmshems ABs förvärv av det särskilda boendet Tangon. Dessutom avsätts ytterligare 8 000 tusen kronor inför 2024 och ytterligare 8 000 tusen kronor inför 2025 för klara den framtida lokalförsörjningen.

Gemensamma medel för förbättrad måluppfyllelse

För att öka måluppfyllelsen via gemensamma insatser inom de målområden som kommunfullmäktige angett i kommunens vision har det sedan 2018 funnits medel till åtgärder och projekt.

Från och med 2023 återfinns medel under kommunstyrelsen för detta ändamål om 995 per år from 2023. En reducering om 330 tusen kronor är gjord inför 2023 då medel för kommunens fortsatta arbete med segregationen är överflyttad till kultur- och utvecklingsnämnden.

Övriga tillskott till nämnderna

Utöver ovan beskrivna ramförstärkningar återfinns en rad ambitionstillskott till nämnderna. Dessa tillskott finns beskrivna i Alliansen i Laholms ställningstagande samt i bilagan ekonomiska konsekvenser.

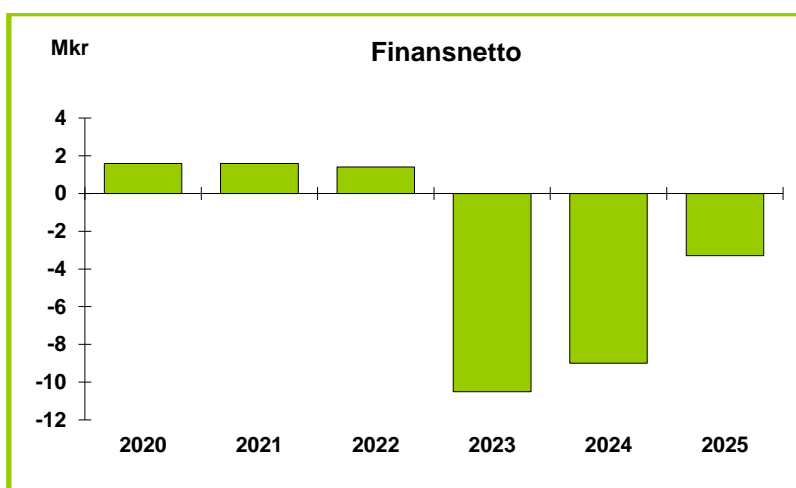
Gemensam förvaltning och finansieringen i kommunplanen

Finansnettot

Finansnettot, som beskriver skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader. Tidigare år har kommunen haft ett litet men positivt finansnetto. Från och med 2023 och framöver kommer kommunen ha stora negativa finansnetto då den finansiella kostnaden för pensioner har ökat så mycket på grund av inflationen för den förmånsbestämda pensionsdelen.

Genom att kommunen inte har några lån och det inte planeras någon nyupplåning består de finansiella kostnaderna i huvudsak av räntekostnaden på pensionsskulden. Räntekostnaden på pensionerna beräknas till 14,6 miljoner kronor 2023, 13,2 miljoner kronor 2024 och 7,6 miljoner kronor 2025. Resterande kostnader är kopplade till olika typer av kostnader för bank och likvidhantering.

I de finansiella intäkterna ingår framförallt borgensavgift från Laholmskem AB. Även återbäring samt ränta på insatskapitalet från Kommuninvest är en stor del. För 2023 beräknas borgensavgiften inbringa cirka 3,4 miljoner kronor med en liten ökning efterföljande år med 0,1 miljoner kronor per år. Gällande Kommuninvest beräknas ränta och återbäringen inbringa cirka 0,6 miljoner kronor per år i budgetförslaget.

Pensionskostnader

Förändrat pensionssystem från och med 2023

Strax innan årsskiftet träffade följande parter, SKR, Sobona och de fackliga organisationerna en överenskommelse om nya pensionsvillkor för alla anställda inom kommuner, regioner och kommunala bolag gällande ett förändrat pensionssystem från och med 2023. Det nya avtalet i överenskommelsen heter AKAP-KR.

Syftet med överenskommelsen var att sektorn skall kunna möta behovet av ett förlängt och förändrat arbetsliv, bibehålla och rekrytera medarbetare samt att göra en övergång från ett förmånsbestämt pensionssystem till ett avgiftsbestämt system.

Övergången från förmånsbestämd del innebär att det är möjligt för kommuner att förutse kostnaderna och overtid minska de snabbt ökande pensionsskulden (avsättningarna på balansräkningen). Anledningen till att sektorn skulle bli mer attraktiv har sin förklaring att premierna ökar från 4,5 procent till 6,0 procent.

Tanken är att över tid ska endast detta pensionssystem finnas och alla pensionspremier ska vara avgiftsbestämda. Tidigare avtal ska fasas ut vilket i och för sig kommer ta tid. Nya villkoren i avtalet är följande:

- Sex procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till 7,5 inkomstbasbelopp.
- 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, har tidigare varit 30 procent.
- För löntagare om 68 år års ålder för pensionering 2022 och från och med 2023 är åldern 69 år med en pensionsavgift om 6 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.
- De avgift bestämde delarna skall räknas upp med inflationen (prisbasbeloppet) årligen. Tidigare har endast den förmånsbestämde pensionen och ansvarsförbindelsen räknats upp.

Pensionskostnaderna för perioden 2023-2025

Pensionskostnaden består i huvudsak av utbetalningar till pensionärer, där förmånen intjänats före 1998, årets nyintjänande av förmånsbestämd ålderspension och premien för den avgiftsbestämde delen som uppgår till 6,0 procent av lönen för samtliga anställda. Dessutom tillkommer löneskatt på samtliga kostnader.

För 2023 beräknas pensionskostnaderna uppgå till 142,4 miljoner kronor varav 76,4 miljoner kronor avser utbetalningar av årets intjänade pension, 34,6 miljoner kronor utbetalningar av tidigare intjänade pensioner, 30,3 miljoner kronor skuldökning inklusive finansiell kostnad och 1,1 miljoner kronor övriga kostnader och avgifter. Samtliga belopp inkluderar särskild löneskatt.

Tabellen speglar utvecklingen under budgetåret och planåren gällande pensionskostnader, ansvarsförbindelse och avsättning pensioner.

Ansvarsförbindelse är pensionsåtagande mot tidigare medarbetare intjänade till och med 1998. Avsättning pensioner är den förmånsbestämde delen för pensionsrätt överstigande 7,5 inkomstbasbelopp gällande medarbetare födda till och med 1985. Är medarbetaren född från och med 1986 betalas pensionsrätten för den förmånsbestämde delen ut löpande.

(Miljoner kronor)	2023	2024	2025
Intjänad avgiftsbestämde del	76,4	78,2	77,8
Utbetalningar	34,6	36,4	37,1
Skuldförändring	15,7	24,7	-3,3
Finansiella kostnader, ränta	14,6	13,2	7,6
Avgifter	1,1	1,1	1,1
Summa pensionskostnader	142,4	153,6	120,3
Ansvarsförbindelse	469,8	468,4	454,8
Avsättning pensioner	177,4	215,3	219,6

I förhållande till den prognostiserade kostnaden för 2022 ökar kostnaderna kraftigt under 2023 på grund av det nya avtalet och inflationens påverkan. Kostnadsökningen uppgår till 46,2 miljoner kronor.

I nedanstående diagram framgår, med nuvarande redovisningsprinciper, att trenden är att kostnaderna återfinns på någorlunda samma nivå även om det finns variationer mellan åren. Tidigare har kommunen haft en uppgång.

Skatteinkomster

Laholms kommuns relativa skattekraft (antal skattekronor per invånare i förhållande till riksgenomsnittet) ökade fram till 2013. Under de senaste åren har den emellertid minskat något för att under 2020 års beskattning förstärkas igen. Anledningen till förstärkningen var att den beskattningsbara förvärvsinkomsten drabbades inte lika hårt i Laholm under 2020 som för landet totalt. Pandemin hade således inte samma påverkan i kommunen som för landet totalt.

2020 års relativa skattekraft uppgick till 87,6 procent (86,3) som är det senaste stängda beskattningsåret. I takt med att den relativa skattekraften har sjunkit tidigare har den urholkat skatteinkomsterna något. Således är det positivt med en förbättring igen. 2021 års slutliga beskattning fastställs i början av december 2022.

Skatteinkomstberäkningarna i budgeten och planen bygger på den av Sveriges Kommuner och Regioner under oktober framtagna skatteunderlagsprognosen för åren 2021–2025. Enligt denna prognos uppgår respektive års uppräknig till följande:

Skatteunderlagsutveckling	2021	2022	2023	2024	2025
Utveckling i procent	5,30	5,20	4,00	4,50	4,10

Nedan återges hur prognosen var oktober föregående år, inför kommunplan 2022. Framför allt är det 2021 och 2022 års siffror som har förbättrats kraftigt. Återgången efter effekterna av coronapandemin har blivit betydligt bättre. Hela planen är något bättre föregående år men samtidigt har kostnaderna ökat i takt med prisutvecklingen vilket föranleder sämre utfall 2023 och framöver. Nedan tabell är från SKR september/oktober 2021.

Skatteunderlagsutveckling	2020	2021	2022	2023	2024
Utveckling i procent	2,10	4,30	4,20	3,70	3,30

Den genomsnittliga skatteunderlagsutvecklingen har under de senaste tio åren uppgått till 4,1 procent per år med 2023 som slutår. Detta visar att samhället är kvar på relativt kraftiga ökning-år de senaste åren som hjälper till att lyfta snittet. Pandemiåret 2020 och den begynnande lågkonjunkturen som syntes 2019 har dragit ner det tioåriga snittet.

Skatteunderlagsutveckling	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021P	2022P	2023P
Utveckling i procent	3,16	5,05	4,95	4,49	3,72	2,82	2,10	5,30	5,20	4,00

2021 års preliminära skattetillväxt från Skatteverkets beräkning i augusti tyder på en tillväxt för 2021, på över fem procent, slutligt utfall presenteras i december 2022.

Skatteunderlagsutveckling-beskattnig	2020 definitiv	2021 prognos oktober
Beskattningsbar förvärvsinkomst Laholm, mkr	5 204,2	5 448,8
Beskattningsbar förvärvsinkomst riket, mkr	2 374 622,5	2 490 707,5
Utveckling Laholm 2020		3,39%
Utveckling Riket 2020		2,10%
Utveckling Laholm 2021 prel		4,70%
Utveckling Riket 2021 prel		4,89%

Preliminärt för 2021 ser tillväxten i den beskattningsbara förvärvsinkomsten i Laholm ut att matcha rikets utveckling väl. För Laholms preliminära siffror avseende oktober uppgår den till 4,7 procent och för riket till 4,9 procent.

Det som skapar underlag för framtida skattetillväxt är samhällsförutsättningarna som leder till att BNP utvecklas positivt. Är BNP tillväxten negativ sker en inbromsning i tillväxten vilket medför en ekonomisk återgång.

Tabellen nedan, som kommunens budget bygger på, speglar utvecklingen i samhället med siffror från Sveriges kommuner och regioner från oktober 2022. Regeringen har ännu inte presenterat sin syn på tillväxten och samhällsfaktorerna då de ännu inte redogjort sin budgetproposition.

SKR: prognos september 2021, %	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	4,9	2,6	-0,7	1,8	2,8
Sysselsättning	2,2	1,8	0,3	1,4	1,3
Arbetslöshet	8,8	7,5	8,4	8,4	8,2
Timplöner	2,6	2,9	3,2	3,3	3,4
Inflation, KPIF	2,4	7,5	5,0	1,5	1,7

Siffrorna från Sveriges kommuner och regioner visar på kraftigt försämrade samhällsnyckeltal för utvecklingen. Efter en väldigt stark återhämtning på BNP under 2021 i förhållande till 2020 års negativa utveckling under pandemin.

Skatteintäktsberäkningarna förutsätter en utdebitering om 20,58 kronor per skattekrona under hela planperioden. Vidare utgår beräkningarna för 2023 och 2024 från en befolkningsökning i kommunen på cirka 210 personer för 2023 och 150 personer under 2024 vilket är något lägre än de senaste åren. Avsikten är att inför 2024 vara lite mer försiktiga i befolkningsberäkningen på grund av att kommande lågkonjunktur förväntas medföra lägre inflyttning till kommunen. Detta får analyseras vidare inför kommande budgetår i samband med framtagande av kommunplan 2024.

Utjämning, fastighetsavgift och generella statsbidrag

Kommunalekonomisk utjämning

Systemet för kommunal utjämning består av inkomstutjämning, kostnadsutjämning och regleringsbidrag/avgift.

Kommunerna erhåller ett statligt bidrag, inkomstutjämningsbidrag, som beräknas med utgångspunkt från skillnaden mellan garanterad och egen skattekraft. Den garanterade skattekraften uppgår till 115 procent av medelskattekraften. Räcker inte anslaget nivå att finansiera den garanterade nivån justeras detta genom att kommunerna själva får betala en regleringsavgift.

Överstiger statens avsatta anslag kommunernas garanterade nivå betalar staten ut ett regleringsbidrag. Bidraget/avgiften kan även användas för att ge extra bidrag utöver uppräknings i takt med skatteunderlaget samt för att hantera ekonomiska regleringar mellan staten och kommuner. Kostnadsutjämnings syftar till att utjämna de skillnader som orsakas av strukturella faktorer som ligger utanför den enskilda kommunens påverkansmöjlighet, som exempel skillnader i ålderssammansättning och social struktur. Kommuner med en ogynnsam struktur får ett bidrag medan kommuner med en gynnsam struktur får betala en avgift till staten. Systemet finansieras i sin helhet genom bidrag och avgifter mellan kommunerna.

Utöver ovan beskrivna system finns ett särskilt utjämningsystem för utjämning av kostnader för stöd och service till funktionshindrade (LSS) och personlig assistans (LASS). Kommunen har under ett antal år haft en standardkostnad som var lägre än genomsnittet och fick därför betala till utjämnings. Fr.o.m. 2018 gäller emellertid det motsatta förhållandet och kommunen erhåller bidrag från systemet.

Fastighetsavgift

År 2008 infördes en kommunal fastighetsavgift. Utbetalningen till kommunerna under detta år utgick från ett visst antal kronor per invånare. From 2009 tillfaller däremot förändringen av taxeringsvärdet respektive kommun. Den årliga intäktsförändringen adderas till det ursprungliga regleringsbeloppet.

Under 2023 beräknas den totala intäkten från fastighetsavgiften uppgå till 87,1 miljoner kronor vilket är en ökning med 5,1 miljoner kronor i förhållande till 2022 års prognos.

Generella statsbidrag samt ett par riktade statsbidrag

De senaste åren och framför allt under 2020 har det gjorts satsningar på generella statsbidrag till sektorn. Under 2020 och 2021 påverkade coronapandemin tilldelningen av generella tillskott utifrån att sektorns ekonomi påverkades kraftigt negativt då svensk ekonomi stannade upp. Innan dess var det nästan ett årtionde sen senaste finanskraschen ledde till extra satsningar.

Anledningen till behoven av ytterligare generella statsbidrag har de senaste åren visat sig genom att stora delar av landets kommuner inte maktar med välfärdens utmaningar och demografins påverkan. Detta medför, hos många kommuner, negativa resultat och en ogynnsam utveckling i samhället avseende service för respektive kommuns invånare.

Efter tillskotten under 2020 och 2021 har statsmakten varit försiktiga med mer resurser till välfärden med utgångspunkt att kompensationen under pandemiåren kanske blev för kraftig vilket föranledde att 2020 och 2021 blev de två starkaste resultatet i sektorns historia. Då regeringen

inför 2023 inte framlagt någon budgetproposition finns det inga ytterligare tillskott i budgetförslaget utöver redan kända och bestående statsbidrag.

Nedan finns beskrivet de historiska tillskotten som är kvar från och med 2017.

Generella tillskott, statsbidrag	Sektorn, miljarder kr, 2023	Laholm, miljoner kr, 2023	Kronor per invånare
Välfärdsmiljarder 2017	7,0	17,8	670
Ökning av statsbidrag inför 2019, fortsatt satsning på välfärden	7,0	17,8	670
Vårändringsbudgeten, Vårbudgetpropositionen 2020	8,75	22,3	840
Budgetbeslut riksdagen inför 2022, generellt tillskott	2,1	5,3	200
SUMMA TILLSKOTT	10,85	27,2	

Tillskott för mer resurser i välfärden

För att öka resurserna i välfärden tillförde Riksdagen 10 miljarder kronor till kommuner och landsting från och med år 2017. Totalt fördelas 7,0 miljarder kronor av det totala beloppet till kommunerna under 2023. Tillskottet har tidigare fördelats med ett belopp per invånare och med en fördelningsnyckel där hänsyn tas till antal asylsökande och nyanlända. Från och med 2021 sker fördelningen helt kopplad till invånarantal.

För 2023 erhåller kommunen endast bidrag utifrån befolkningstal. Kommunen kommer erhålla 670 kronor per invånare vilket kommer motsvara cirka 17,8 miljoner kronor.

Dessa medel erhåller kommunen årligen tills annat beslutas av Sveriges riksdag. Bidraget återfinns i posten regleringsbidrag.

Ökning av statsbidraget from 2019

Regeringen aviserade i budgetpropositionen 2018 en ökning av det generella statsbidraget from år 2019. Statsbidragets storlek uppgick till fem miljarder 2019 och ytterligare fem miljarder 2020. För kommunsektorn uppgår tillskottet till 7,0 miljarder kronor. Tillskottet motsvarar för kommunen cirka 17,8 miljoner kronor from år 2020 och därmed även detta bidrag till 670 kronor per invånare. Bidraget återfinns i posten regleringsbidrag.

Ökning av statsbidraget from 2020 utifrån beslut i vårändringsbudgeten och vårpropositionen

I vårändringsbudgeten för 2020 beslutade Sveriges riksdag om ytterligare satsningar på de generella statsbidragen, mycket kopplat till effekterna av Corona, men även för att kompensera de generella statsbidrag statsmakten beslutat om före Coronapandemins utbrott. Avsikten med bidraget är också att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla välfärdens verksamheter över tid.

Under 2020 hade Sveriges riksdag beslutat om två generella tillskott till välfärden redan innan pandemins utbrott. Ett bidrag från februari 2020 om 2,5 miljarder kronor som oppositionen fick igenom och ett bidrag från april som regeringen aviserade redan i januari 2020 om 3,5 miljarder kronor. För Laholm uppgick bidraget för dessa två till 13,2 miljoner kronor. De bestående medlen från dessa två bidrag får anses vara en del av statsbidraget som beslutades i vårändringsbudgeten som ligger kvar i budgetpropositionen 2022-2024.

För 2020 erhöll kommunerna 10,5 miljarder kronor vilket medförde 26,2 miljoner kronor för Laholms del. Från och med 2021 är detta bidrag reducerat till 8,75 miljarder kronor vilket medför cirka 22,1 miljoner kronor för Laholms kommun vilket motsvarar 840 kronor per invånare.

Bidraget återfinns i posten regleringsbidrag och uppgår 2023 till cirka 22,13miljoner kronor.

Ytterligare förslag från regeringen om tillskott från och med 2022 till välfärden

En ytterligare höjning av de generella statsbidragen (kommunalekonomisk utjämning) med 3,0 miljarder kronor till kommunerna och regioner för 2022 finns med i regeringens budgetproposition för 2022. Av aviserat tillskott och vid ett positivt beslut av Sveriges riksdag kommer kommunerna att erhålla 2,1 miljarder kronor av dem. Regeringens förslag på höjning av statsbidrag medför ungefär 5,3 miljoner kronor till Laholms kommun vilket motsvarar 200 kronor per invånare. Regeringens syfte är att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla välfärdens verksamheter.

Generellt tillskott till äldreomsorgen från och med 2024

Den förra regeringen gjorde ett tillkännagivande om ett generellt tillskott till äldreomsorgen från och med 2024. Riksdagen har efter förslag i betänkandet vissa ändringar (tillkännagivande) i statens budget 2021 – Stöd till äldreomsorgen med anledning av coronaviruset beslutat att öka anslaget stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet för 2021–2023. Bidraget som infördes under 2021 med orsak att öka den medicinska kompetensen, reducera antalet timanställningar och ökad personalkontinuitet samt ökade möjligheter till tryggt boende för äldre. Förslagen syftar till att börja åtgärda de akuta brister som Coronakommissionen pekar på, men också till att åtgärda de strukturella brister som varit kända en längre tid.

Regeringen föreslår från och med 2024 fördela samma belopp som riksdagen beslutat om, men via det generella statsbidraget i stället, beräknar regeringen att anslaget för kommunalekonomisk utjämning ökas med 2,7 miljarder kronor 2024. Detta betyder således 6 750 tusen kronor från och med 2024. Fram till dess hanteras detta som ett riktat statsbidrag vilket socialnämnden ansvarar för.

Fast omsorgskontakt

Ett stort bidrag som återfinns i tidigare regeringens proposition i det generella systemet är ”fast omsorgskontakt” 33 kronor per invånare 2022 och 65 kronor per invånare från och med 2023. För Laholm motsvarade detta cirka 850 tusen kronor för 2022 och cirka 1 700 tusen kronor från och med 2023. I socialnämndens budgetram för 2023 har nämnden erhållit anslag om 1 700 tusen kronor årligen. Avsikten med tillskottet är att kommuner från och med halvårsskiftet 2022 skulle införa en fast omsorgskontakt i hemtjänsten. Utförare och aktörer blev skyldiga att arbeta med kontaktmannaskap.

Riktade statsbidrag

Riktade statsbidrag nedan är bidrag som funnits med i tidigare regerings satsningar för 2023 och åren därefter. Detta kan komma att påverkas i den nya regeringens budgetproposition. Troligtvis kommer de dock att kvarstå.

Riktat statsbidrag för lärarlönelyftet och karriärtjänster

Inför budgetåret 2020 var ett par bidrag som tidigare varit mycket oklara var de riktade statsbidragen för lärarlönelyftet och karriärtjänster (förstelärare). Bidragen hade länge varit oklara huruvida de kommer finnas kvar framöver.

Riktat statsbidrag för likvärdig skola

Tidigare regeringen lämnade inför 2022 förslag om ytterligare satsning på det riktade statsbidraget, likvärdig skola, som ökade från 6,2 miljarder kronor 2021 till 6,5 miljarder kronor 2022.

För 2022 uppgick bidraget till Laholm på cirka 16,9 miljoner kronor. För 2023 beräknas Laholm kunna erhålla en något högre nivå då bidraget i tidigare beslut avser att höjas till 7,65 miljarder kronor. Detta bidrag är således inte med i matrisen nedan då det är ett riktat statsbidrag.

Riktat statsbidrag för äldreomsorgslyftet

Tidigare regeringen lämnade inför 2022 också förslag på det riktade statsbidraget som funnits sedan 2020 för äldreomsorgslyftet. Totalt tillskjuts medel för 2022 och 2023 för att motsvara nivån om 1,7 miljarder kronor, dock motsvarar det endast hälften av vad som finns i systemet under innevarande år 2021, 3,4 miljarder kronor.

Bidraget kan användas till utbildning av redan anställd personal och första linjens chefer. Statsmakten avsikt är vidare att finansiera kostnaden för den tid en anställd inom kommunalt finansierad vård och omsorg är frånvarande på grund av studier till vårdbiträde eller undersköterska. Syftet är att stärka kompetensen inom vårdrken av befintlig personal på betald arbetstid.

Observera att detta bidrag inte återfinns i planen från tidigare regeringens sida från och med 2024.

Riktat statsbidrag för äldreomsorgssatsning

Tidigare regeringen lämnade också förslag om att bidraget kring äldreomsorgssatsningen finns kvar under perioden. Det riktade statsbidraget för äldreomsorgssatsning om fyra miljarder kronor årligen framöver medför ett tillskott om cirka 12,3 miljoner kronor för kommunen 2021. Troligtvis återfinns ungefär motsvarande medel till kommunen från och med 2022.

För detta bidrag återfanns inga krav om bemanning eller motsvarande när det lanserades inför 2021. Detta har dock ändrats och blivit mer formellt och uppstyrt vilket fortsättningsvis kommer hanteras under sedvanlig procedur hos Socialstyrelsen som ett riktat bidrag med ansökan och återredovisning.

Syftet med bidraget är att skapa ökade förutsättningar att stärka äldreomsorgen inom kommunsektorn. Laholms kommun erhåll en större andel än om bidraget hade fördelats utifrån invånarantal. Bidraget har istället fördelats utifrån befolkningens struktur, då Laholm har fler äldre än snittet erhåller kommunen således mer i tilldelningen.

Sammanställning av inkomsterna

Kommunalekonomisk utjämning, kommunal fastighetsavgift och generella statsbidrag för åren 2023–2025 beräknas enligt följande (miljoner kronor) samt bidraget för äldreomsorgssatsningen:

	2023	2024	2025
Inkomstutjämning	383,7	403,5	421,0
Kostnadsutjämning	-25,5	-25,8	-26,0
Regleringsbidrag	41,0	39,6	30,7
LSS-utjämning	-11,9	-12,0	-12,1
Fastighetsavgift	87,1	87,1	87,1
Summa	474,4	492,4	500,7

Enligt budgetutfallsprognos två 2022 uppgår motsvarande belopp för 2021 till 476,7 miljoner kronor.

Jämförs beräknat utfall 2022 med budgeten 2023 minskar inkomsterna med 2,3 miljoner kronor. Kommunen har fått en fortsatt negativ förändring på kostnadsutjämningen med -12,8 miljoner kronor och en negativ förändring på -0,3 miljoner kronor avseende LSS-utjämningen mellan 2022 och 2023.

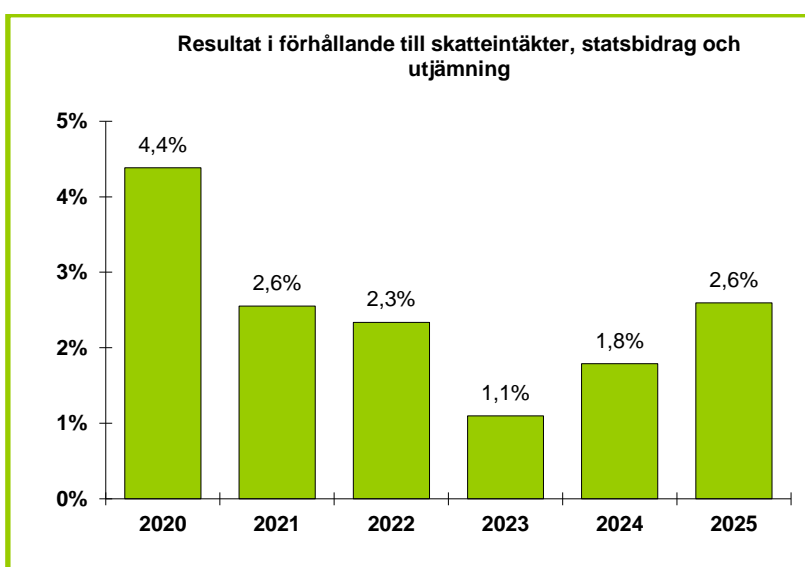
Resultatet och nettokostnadsutvecklingen i kommunplanen

Ekonomiskt resultat

kommunens finansiella målsättning för budgetåret 2023 och planåren 2024-2025 mäts över en längre tid, med en rullande treårsperiod. När 2023 utvärderas kommer således 2021 och 2022 års resultat vara en grund i det finansiella målet kring överskott samt budgetåret 2023.

Budgerat resultat för år 2023 uppgår till +18,7 miljoner kronor. För de två nästkommande åren är de planerade resultatöverskotten +32,1 miljoner kronor och +48,4 miljoner kronor. 2022 års prognos efter augusti uppgår till 39,1 miljoner kronor.

Det finansiella resultatmålet för perioden 2023–2025 är framlagt med ansvar för kommunens behov med rådande energi- och inflationsuppgångar samt ett nytt pensionssystem i beaktande.

Målsättningen är att upprätthålla ett resultat över tid som är nödvändigt för hanteringen av kommunens utveckling framöver men såväl för åren som varit med den betydande befolkningstillväxt som kommunen haft. I framlagt budget ingår i ianspråktagande av resultatutjämningsreserven med hela 64,0 miljoner kronor för att få ett resultat på en tillfredställande nivå.

Budgetförslaget innehåller ett finansiellt resultat om 1,1 procent för 2023. För planåren uppgår det finansiella målet till 1,8 procent för 2024 respektive 2,6 procent för 2025. De ekonomiska förutsättningarna innebär att en god ekonomisk hushållning över tid kan bevaras med en god kontroll över kommunens finansiella ställning med utnyttjande av resultatutjämningsreserven.

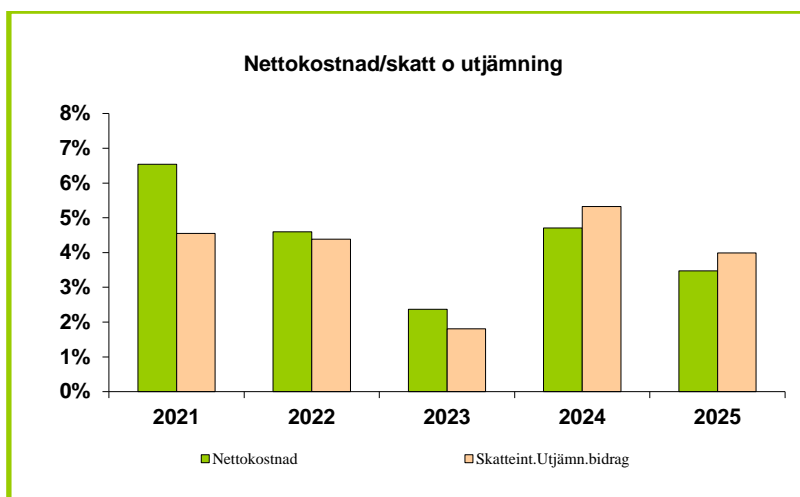
Utveckling av kostnader och intäkter

Kommunen har sedan 2016 haft en kraftig kostnadsökning i nämnderna men även totalt. Undantaget återfinns under 2020 då pandemins inverkan bromsade upp kostnadsutvecklingen vilket medförde en rekordlåg ökning. Under 2020 hade dessutom kommunen en rekordhög intäktsökning på grund av de generella tillskotten. Kombinationen av dessa föranledde att kommunens resultat uppgick till 4,4 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgifter.

Nedan tabell beskriver kostnadsökningen de senaste åren.

Nettokostnadsutveckling %	2020	2021	2022P
Nämndernas kostnader	2,9	6,1	3,5
Totala nettokostnader	2,0	6,5	4,6
Skatteintäkter och utjämning.	6,9	4,5	4,4

Nedanstående diagram beskriver utvecklingen av nettokostnader och skatteintäkter, inklusive utjämningsbidrag, fastighetsavgift och generella statsbidrag, i förhållande till föregående år.

I diagrammet åskådliggörs hur 2021 års nettokostnader ökade mer än inkomsterna under återstarten efter pandemiåret 2020. Då var nettokostnaderna rekordlåga och uppgick endast till 2,0 procent. För 2022 uppgår de prognostiserade nettokostnaderna till ungefär samma nivå som inkomsterna, dock högre än 2020. Under 2022 syns inte den kraftiga ökningen som fanns under 2021 men hela basens utgångsläge är på en högre nivå vilket har lyft kommunens omsättning. Nämndernas prognostiserade utfall i förhållande till skatt, utjämning och statsbidrag förhåller sig väl under 2022 samtidigt får inte glömmas att nämnderna har redovisat ett rekordstort underskott. I senaste avvikelserna efter augusti uppgår den till hela 46,0 miljoner kronor, varav socialnämnden står för 35,3 miljoner kronor av dessa. Prognosen om 39,1 miljoner kronor är 4,0 miljoner kronor högre än budgeterat resultat och anledningen till detta är att nettokostnaderna och inkomsterna är balanserade. Således har skatteintäkterna och utjämningsbidragen medfört ett överskott under 2022 som matchar nämndernas avvikelser.

Kostnadsökningarna för perioden 2023–2025 bygger på kraftiga tillskott till styrelsen och nämnderna jämfört med normala år för kommunen. Kommunen upplever kostnadsökningar inom de flesta områden så som ränteeffekter på lokaler, energipriser på gatubelysning och inflationseffekter på måltidsorganisationen. Utöver detta ökar kommunens befolkning kraftigt under 2022 vilket föranleder volymkompensation till nämnderna inför 2023, på stora nivåer. Utöver detta har ett nytt pensionsavtal förhandlats fram mellan sektorn och de fackliga organisationerna vilket innebär att nämnderna behöver kompenseras inför 2023 med hela 39,0 miljoner kronor för att klara av att finansiera de nya pensionskostnaderna. I budgeten ingår också betydligt större lönekostnadsökningar än vad som varit fallet de senaste åren. Totalt sett över tre år ligger där en kompensation om 101,7 miljoner kronor.

Nedan tabell beskriver utvecklingen över tid. Ökningen 2023 är inte riktigt jämförbar då resultatutjämnningen går in och finansierar 64,0 miljoner kronor. Utan detta tillskott hade skillnaden i diagrammet ovan varit betydligt större. Under 2024 och 2025 bygger budgeten på tillskott i skatteintäkterna om 27,0 miljoner kronor. Från och med 2024 återfinns också en besparingshantering om 35,0 miljoner kronor varav 10,0 miljoner kronor av dessa förväntas besparas redan under 2023.

Nettokostnadsutveckling	2022P	2023	2024	2025
Nettokostnader, tkr	1 635,0	1 673,8	1 752,6	1 813,5
Skatter och utjämnning, tkr	1 672,7	1 703,0	1 793,7	1 865,2
Nettokostnadsutveckling %	4,60	2,37	4,71	3,47
Utveckling skatter och utjämnning %	4,39	1,81	5,32	3,99

Om inte resultatutjämningsreserven om 64,0 miljoner kronor hade använts inför 2023 hade nettokostnaden uppgått till hela 6,3 procent i jämförelse med skatt och utjämnning om 1,8 procent. Kostnadsutvecklingen som finns i samhället med den höga inflationen och med ett nytt pensionsavtal klarar inte enbart skatteunderlaget och utjämnningen av att finansiera kortsiktigt.

Anledningen till att utvecklingen av skatteintäkter och utjämnning endast uppgår till 1,8 procent är att Sverige och samhället beräknas gå in i en lågkonjunktur under 2023. Statsmaktens höjda nivåer av generella statsbidrag plockas bort inför 2023 medför att inkomsterna inte kommer upp i samma nivå som kostnaderna. Under 2022 beräknas även att kommunen kommer att erhålla 36,5 miljoner kronor mer från skatteunderlaget jämfört med tidigare beräkningar inför 2022. Denna återbokning medför att skatteunderlagets utveckling inte blir större än 1,8 procent mellan 2023 och 2022.

På grund att befolkningstillväxt kommer troligtvis nettokostnaderna att öka kraftigt. Det är därför viktigt att intäkterna följer med, minst i samma omfattning som kommunen bygger verksamhet för.

Investeringar och finansiering

Investeringar

Sammanställningar

Enligt prognosen för 2022 beräknas nettoinvesteringarna uppgå till 154,9 miljoner kronor. För de tre kommande åren föreslås nettoinvesteringarna uppgå till följande för respektive år:

2023	200,8 mkr
2024	216,4 mkr
2025	68,3 mkr
Summa	485,5 mkr

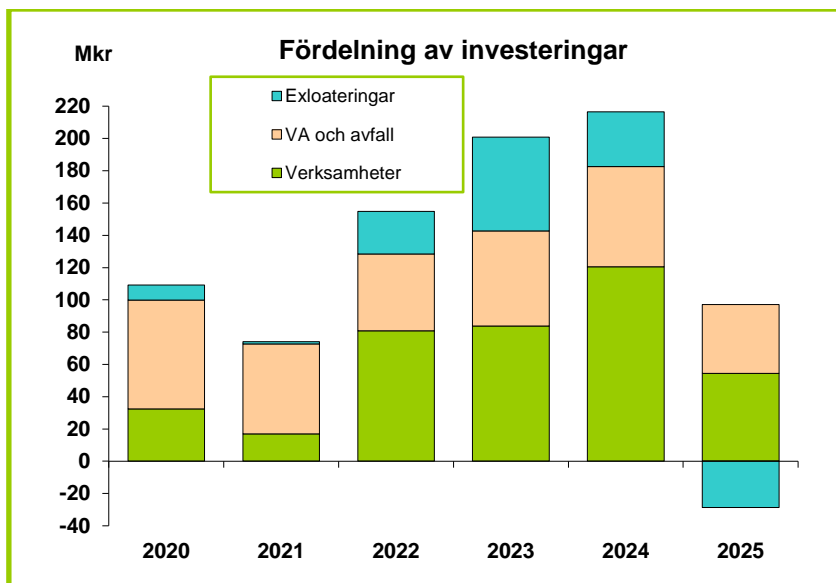
485,5 miljoner kronor kan jämföras med kommunplan 2022 där perioden 2022-2024 uppgick till 518,4 miljoner kronor.

VA-verksamhet	156,0 mkr
Avfallsverksamhet	7,5 mkr
Exploatering	63,2 mkr
Övriga verksamheter	258,8 mkr
Summa	485,5 mkr

Investeringarna kan delas upp i kategorierna va-verksamhet, avfallsverksamhet, exploatering och övriga verksamheter. Investeringarna i VA uppgår ungefär som i föregående plan, då 172,0 miljoner kronor 2022. Exploatering har ökat från 49,7 miljoner kronor i föregående

kommunplansbeslut till 63,2 miljoner kronor. Mest kopplat till utbyggnadsområden av bostäder. Den skattefinansierade verksamheten har minskat från 289,2 till 258,8 miljoner kronor.

Investeringsvolymen under planperioden, med fördelning per kategori och år, åskådliggörs i följande diagram.

Som diagrammet ovan visar har de avgiftsfinansierade VA- och avfallsverksamheterna haft stor del av investeringarna under perioden 2020–2022, framför allt har VA-verksamheten investerat stort i anläggningar och ledningsnät. Även i kommande period är andelen relativt stor, 2023 uppgår den till 70,7 miljoner kronor av 176,9 miljoner kronor. Framför allt är det inom VA som det fortsätter att investeras. För budgetåret och planåren ovan i diagrammet är investeringsvolymen något mer fördelad till den skattefinansierade verksamheten av totalen. Investeringsstakten inom VA ligger på en jämn och hög nivå under alla sex åren i diagrammet. Exploateringsverksamheten har under 2020 och 2021 varit relativt låg medan den under 2023 beräknas till hela 58,0 miljoner kronor.

Infrastrukturella investeringar

På grund av kommunens kraftiga befolkningstillväxt har det de senaste åren skett, och sker också framöver, stora investeringar i infrastrukturella projekt. Som exempelvis gator, vägar, gång- och cykelvägar samt olika utvecklingsprogram för bland annat kusten och nya parkeringslösningar. Under 2023 återfinns det i samhällsbyggnadsnämndens 37 500 tusen kronor för den fortsatta utbyggnaden av olika projekt kopplade till kommunens samhälle och infrastruktur. Totalt under perioden finns det upptagit medel för samhällsinvesteringar om 173 850 tusen kronor.

Störst projekt i planen är utbyggnaden av Sofieroledden i Laholm. Kommunfullmäktige beslutade den 31 augusti 2021, § 65, att Sofieroledden ska byggas ut enligt framtagna detaljplan antagen av kommunfullmäktige den 29 september 2006. För utbyggnation avsätts 10 000 tusen kronor under 2023 och ytterligare 35 000 tusen kronor under 2024.

Kommunen ska också bygga ut två större cykelvägar under perioden. En mellan Hasslöv och Östra Karup och en mellan Våxtorp och Sandvad. För dessa finns det i planen avsatt 17 250 tusen kronor.

Kommunen har under flertalet år satsat stora summor på beläggningsunderhållet på kommunens gator och cykelvägar. Under perioden 2023–2025 finns det avsatt medel om 24 000 tusen kronor för ändamålet.

Verksamhetslokaler

Genom att Kommunfastigheter AB svarar för investeringarna i verksamhetsfastigheterna begränsas kommunens investeringsvolym för dessa behov. Samtidigt sker motsvarande investeringar i bolaget vilket påverkar kommunkoncernen. Bolaget har under de senaste åren slutfört byggnationen av två nya F-6 skolor, Glänningeskolan i centrala Laholm och Skottorpsskolan som inkluderar en fyra avdelnings förskola.

Beställningar och förstudiebeställningar till Kommunfastigheter som ligger för utförande presenteras nedan.

- ♦ Ombyggnation av polishuset, på väg att slutföras
- ♦ Förstudie av sexavdelnings förskola och särskilt boende i Våxtorp, boendet ligger i Laholmshem
- ♦ Förstudie av teknik, fyraavdelnings förskola och kök på Smedjebacken i Knäred
- ♦ Förstudie av ny åttaavdelnings förskola i centrala Laholm
- ♦ Återuppbyggnation av Campus efter brand
- ♦ Förstudie av en ny åttaavdelnings förskola i Skottorp på det kommande Hagaområdet.

Under hösten 2022 har arbetet med Skottorpsskolan och den nya förskolan slutförts, projektet beräknas till 148,0 miljoner kronor. Under 2022 har även den befintliga skolan byggts om till en kostnad om cirka 10,0 miljoner kronor vilket resulterat i en total kostnad om 158,0 miljoner kronor.

Med tanke på befolkningstillväxten i kommunen så kommer behoven att komma framöver. I budgeten återfinns början till reserver.

VA-verksamheten

Efter färdigställandet av Ängstorps reningsverk under 2019 med tillhörande pumpstation i Skummeslöv och överföringsledning har va-verksamheten under senaste åren investerat mycket i ledningsåtgärder. Både i nya ledningar såsom i befintligt ledningsnät.

I budgeten 2023 och i planåren övergår tyngdpunkten till investeringar i ledningsnät och utbyte av befintliga ledningar. Inom utbyggnation av Mellby industriområde och Östra Nybys bostadsområde återfinns stora investeringsutgifter. Även mindre åtgärder planeras i Skottorps vattenverk.

I investeringsplanen för verksamheten upptas nettoinvesteringar enligt följande:

2021	56 000 tkr
2022	58 000 tkr
2023	42 000 tkr

Totalt planeras investeringar motsvarande 156,0 miljoner kronor under kommande treårsperiod.

Avfallsverksamheten

Fram till och med 2020 har stora summor investerats i omställningen till flerfackshantering, en ny omlastningsstation samt lakvattenhantering med ny biotopisk rening, återfinns nu endast mindre investeringsvolymen i perioden 2023–2025. Investeringarna ligger främst på nya hjulastare och mindre kompletterande inventarieinköp. Totalt under perioden beräknas investeringarna till 7,5 miljoner kronor.

Exploateringsverksamhet

Under perioden 2023-2025 återfinns det i budgeten investeringar om 63,2 miljoner kronor. Avseende industriområden är det upptagit en större försäljning för exploateringen. Nettoöverskottet uppgår till -9,2 miljoner kronor. Mest medel för exploatering och utbyggnation samt försäljning finns inom Mellby industriområde. Totalt ska det investeras 57,0 miljoner kronor i infrastrukturen och i markförhållande på området. Samtidigt beräknas försäljningen underperioden uppgå till 40,0 miljoner kronor.

Fortsatt försäljning av mark på Nyby industriområde beräknas inbringa cirka 18,0 miljoner kronor under perioden. Kommunen kommer också påbörja utbyggnation av handel i anslutning till järnvägsstationen.

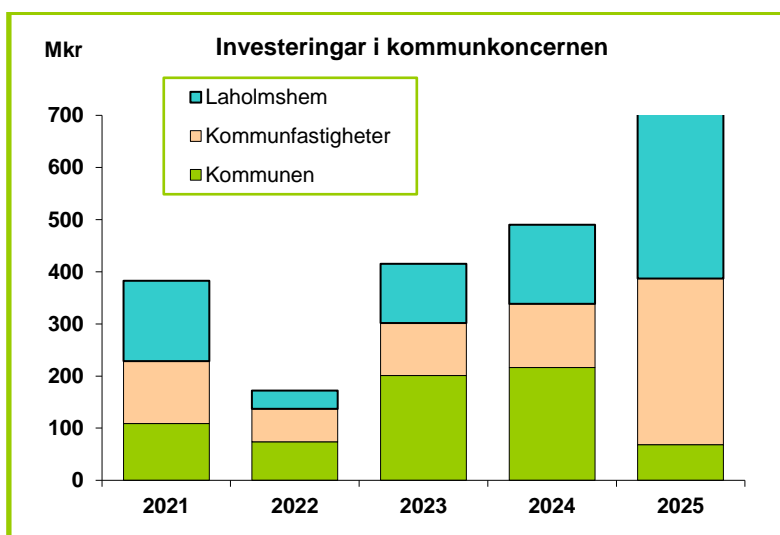
Inom bostadsområden är största delen av investeringsvolymen knuten till framtagande av Östra Nybys bostadsområde men även i slutet av perioden beräknas Haga i Skottorp påbörjas. Även en satsning på exploateringen i norra Mellbystrand återfinns under 2023 och 2024.

Investeringsramar

Nämnderna erhåller investeringsramar som företrädesvis är avsedda för investeringar i utrustning och inventarier. Inom dessa ramar medges nämnderna att disponera medlen efter egna prioriteringar. Samtidigt uppmanas nämnderna att inom dessa ramar avsätta medel för oförutsedda investeringsbehov som kan uppkomma under året.

Kommunkoncernens investeringar

Som tidigare beskrivits, är kommunens planerade investeringsverksamhet omfattande under de närmaste åren. För att få en samlad bild över hela kommunkoncernens investeringsbehov bör även bolagens planering innefattas. Följande diagram beskriver kommunens investeringsplan samt bolagens investeringar, i nybyggnationer och större ombyggnationer, enligt de av respektive bolag beslutade verksamhetsplanerna samt kommunen för perioden 2021-2025.

Enligt nuvarande planering uppgår de totala investeringarna i kommunkoncernen under åren 2023–2025 till hela 1 626,0 miljoner kronor, motsvarande för perioden 2021–2023 var 1 203,9 miljoner kronor. För Laholmshem ligger där stora investeringar i nyproduktion på Allarps området i Skummeslövsstrand, trygghetsbostäder samt nya Solgården i Våxtorp, ett särskilt boende. För kommunfastigheter återfinns stora investeringsvolymerna under 2025 i förskola och köksprojekt på Smedjebacken i Knäred, ny förskola och storkök i Våxtorp och ny åttaavdelnings förskola i centrala Laholm.

Bortanför 2025 ligger stora projekt som nya Hällebäckshus på Altonaområdet och handelsträdgårdstomten i Knäred. Huruvida kommunkoncernens ekonomi och rådande samhällsutveckling klarar att genomföra dessa stora investeringar återstår att se.

Resultatbudget

Resultatbudgeten för 2023 samt planen för 2024 och 2025 bygger på föreliggande budgetförslag samt planerade inkomst- och kostnadsförändringar under de två nästföljande åren.

Finansieringsbudget/kassaflöde

Finansieringsbudgeten visar hur nettoinvesteringarna ska finansieras under året samt hur årets drift- och investeringsverksamhet påverkar kommunens finansiella reserver, kassaflödet, i form av likvida medel.

Kommunen har för närvarande inte några lån. Till följd av den omfattande investeringsvolymen krävs det emellertid tillskott av medel utöver de som tillförs från den löpande verksamheten samt att medel ska tas i anspråk från resultatutjämningsreserven om 64,0 miljoner kronor.

För att finansiera investeringsplanen samt resultatutjämningsreservens utnyttjande finns det ett par olika alternativ. Enligt nu liggande plan finns ett behov om ytterligare tillskott under 2023 om cirka 130 miljoner kronor samt ytterligare 55 miljoner kronor under 2024.

Förslaget bygger på att detta sker genom att Kommunfastigheter AB återbetalar delar av reversen som motsvarar andra köpet av fastigheter år 2017 till ett värde om cirka 187 miljoner kronor av de av kommunen utlånade medlen till bolaget.

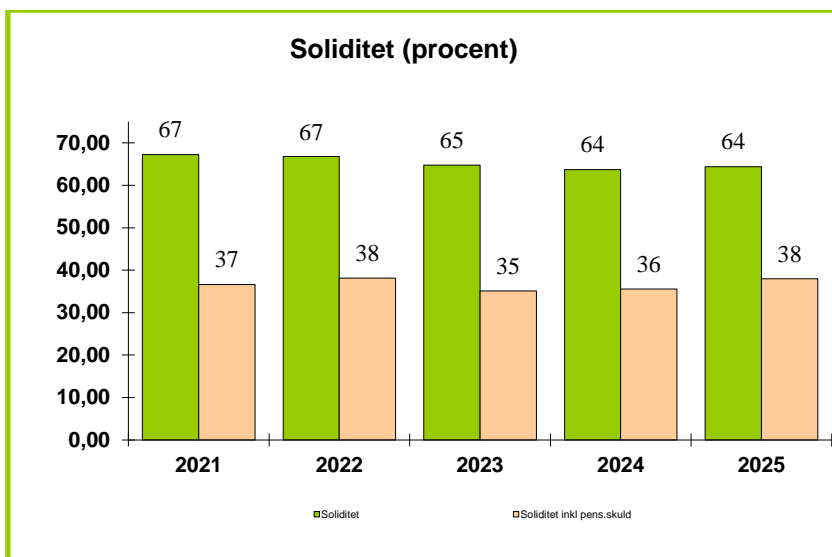
Under 2019 löstes revers nummer ett in från förvärven 2015 om 155,0 miljoner kronor. Bolaget kommer då att få öka sin externa upplåning i motsvarande omfattning. Genom detta tillskott bedöms det inte i nuläget finnas behov av upplåning under perioden.

Någon ram för extern upplåning till kommunen finns således inte med i detta beslut för kommunplan 2023.

Balansbudget

Balansbudgeten beskriver kommunens finansiella ställning den 31 december för varje år under planperioden. Bland annat kan det egna kapitalets förändring utläsas av balansbudgeten.

Följande diagram visar soliditeten i procent, det vill säga relationen mellan skulder och eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna. Denna blir ungefär oförändrad under hela perioden. Däremot ökar soliditeten successivt under perioden om man inkluderar samtliga pensionsförpliktelser.

Sammanfattning

Finansiell analys och sammanfattning

Kommunens ekonomi och finansiella ställning kommer att prövas de närmaste åren med rådande samhällsförutsättningar. En kommande lågkonjunktur samt stigande priser och räntor kommer påfresta kommunens finanser och verksamhet. Under de senaste tio åren har kommunen haft en högkonjunktur i ryggen med goda resultat, en stark ekonomi samt en befolknings-tillväxt som varit omfattande vilket varit kommunen tillgodo.

I snabb takt har de ekonomiska förutsättningarna svängt dels på grund av biverkningarna efter coronapandemin, dels under 2022 på grund av kriget i Ukraina. Lågkonjunkturen kommer under 2023. Prisökningar i samhället medför reducerad kommunal köpkraft. Under kommande år kommer kommunen och invånarna få allt mindre för varje krona vilket kommer märkas i kommunens verksamheter och leveranser till invånarna. Trots goda skatteunderlagstillväxter kommer köpkraften att urholkas eftersom inflationen och ränteökningarna är reellt mycket större.

Kommunens prognos för 2022 ser ut att uppnå en tillfredställande nivå. Prognosens resultat uppgår till 39,1 miljoner kronor vilket motsvarar 2,3 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Lägg där till de två senaste årens resultat för 2020 och 2021 som historiskt för Laholm var väldigt höga. Under de senaste tio åren inkluderat 2022 års prognos uppgår resultatet till 2,3 procent i genomsnitt av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Kommunens balansräkning får anses som stark i förhållande till sektorns snitt. Laholms kommun har under åren inte kunnat tillgodogöra sig några vinstutdelningar från bolagen eller några större exploateringsvinster. För att få en samlad bild över kommunens finanser bör även kommunens relativt låga skatt om 20:58 öre ligga till grund.

För budget 2023 uppnås enligt kommunens finansiella målsättning ett tillfredställande finansiellt resultat. Det finansiella resultatmålet ska utvärderas på en rullande treårsperiod och uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Ett enskilt år får inte heller understiga 1,0 procent.

Resultaten i budgeten uppgår till 1,1 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag, generella statsbidrag och fastighetsavgift för 2023 vilket motsvarar 18,7 miljoner kronor. Efterföljande år uppgår det till 1,8 procent och 2,6 procent.

Att resultatnivån endast uppgår till 1,1 procent under 2023 har sin förklaring i tre stora effekter på kommunen och sektorn. Första delen är det nya pensionsavtalet som träder i kraft förste januari 2023, det andra är de snabbt växande kostnadsökningarna i samhället med höjda räntor och ökad inflation och den tredje delen är nämndernas obalanser. De senaste åren är mest kopplad till socialnämndens underskott. Pensionssystemets effekt på 2023 uppgår till hela 52,0 miljoner kronor. Denna kostnadsökning beror på en upprevidering av avgifterna samt att pensionsavgifterna ska inflationsberäknas. Ökningen motsvarar cirka en krona för kommunen i utdebitering. Inflationsoökningen och ränteeffekten på hyrorna motsvarar tillsammans nästan samma nivå. Utifrån dessa förutsättningar är det ytterst svårt att ur ett kortsiktigt perspektiv reducera kostnaderna och göra anpassningar i verksamheten.

Nämndernas avvikelser och socialnämndens underskott är den tredje delen som övertid måste komma i balans för att stärka kommunens finansiella ställning. Att övertid visa stora underskott på nämnderna kan bli väldigt problematiskt att finansiera. De senaste åren har det fungerat då statsmakten tillskjutit stora generella tillskott. Under 2021 och 2022 var det återhämtningen i skatteunderlaget efter pandemin som mötte avvikelserna för nämnderna och mer därtill. Utifrån kommunens långsiktiga hantering med socialnämndens underskott återfinns därför i denna budget en fortsatt kraftig satsning på nämndens budgetram. I denna budget och i föregående budget har delar i äldreomsorgen, hemtjänst i ordinärt boende och särskilda boendeplatser kompensats med stora tillskott. Då nämnden erhållit nivåer för att motsvara invånarnas behov måste nämnden klara sin verksamhet inom tilldelade medel. Detta för att inte äventyra kommunens finansiella ställning.

För att finansiera kommunen i det kortsiktiga perspektivet bygger budgeten på ett ianspråktagande av resultatutjämningsreserven inför 2023 om hela 64,0 miljoner kronor. Ianspråktagande av denna post påverkar kommunens likviditet då denna post är en del av kommunens egna kapital. Å andra sidan är det tidigare överskott som byggt upp resultatutjämningsreserven till dagens höga nivå.

I budgeten återfinns också förslag om stora besparingar. Under 2023 återfinns 10,0 miljoner kronor och från och med 2024 återfinns 35 miljoner kronor. Denna besparing motsvara cirka två procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Besparingar på denna stora nivå kommer märkas och kännas av i verksamheterna och invånarna kommer märka det i den kommunala service som de erhåller. I budgeten är det inte konstaterat vilka besparingar som ska genomföras utan endast nivå. Avsikten är att fullmäktige i maj månad nästa år ska besluta om vilka reduceringar som respektive nämnd ska erhålla. Efter det kommer nämnderna och styrelse behöva besluta om hur de vill genomföra respektive besparingar utifrån deras olika uppdrag och reglemente som kommunfullmäktige har tilldelat.

Kommunen har utifrån kommande behov i befolkningstillväxten börjat sätta av medel för lokaler och volymer inom kärnverksamheterna. Denna avsättning är nödvändig för att kunna klara av att finansiera större lokalkostnader när de uppstår. När nya lokaler kostnadsförs blir effekten omedelbar och kostnaden kan i vissa fall vara väldigt stor och betydande, därför är en avsättning viktig.

Budgeten bygger på en fortsatt kraftig investeringsverksamhet. För de kommande tre åren planeras investeringar om cirka 485 miljoner kronor. För att klara av denna investeringsmassa, utöver lokalförsörjningen som kommunens båda fastighetsbolag tillhandahåller, måste kommunen tillbaka till starkare resultat.

Åren som kommer närmast blir prövande för kommunen. Kommunens finanser och kvalitet av välfärd kommer prövas i takt med att lågkonjunkturen kommer allt närmare. Budgeten för de kommande tre åren kräver besparingar, effektiviseringar och andra omställningar för att fortsatt kunna leverera välfärd och service av en hög kvalitet till kommunens invånare.

Kommunens kraftiga befolkningsökningar, framför allt i de äldre åldersgrupperna, kommer framöver kräva service och omsorg av kommunen. 2022 års befolkningstillväxt har hittills till stora delar skett i de äldre åldersgrupperna. När nu Sverige går in i en lågkonjunktur återstår det att se hur detta påverkar kommunens befolkningsförändring framöver. Troligtvis kommer ökningen att stanna av något. Kommunen planerar för nya särskilda boenden och trygghetsboende för att kunna tillgodose behoven mot kommunens äldre invånare framöver. Kommunen planerar även fortsatt för ny bebyggelse och iordningställande av mark för att kunna vara redo för ny befolkningstillväxt framöver.

God ekonomisk hushållning

Allmänt

Kommunfullmäktige har fastställt riktlinjer för god ekonomisk hushållning utifrån kommunallagen. God ekonomisk hushållning återfinns i flera dimensioner, kort och lång sikt ur ett finansiellt- och verksamhetsperspektiv.

Enligt det finansiella perspektivet ska kommunens ekonomiska planering präglas av en långsiktig god ekonomisk hushållning som ytterst syftar till att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar.

Verksamhetsperspektivet ur lagstiftningens avsikt har även krav på att resurserna ska utnyttjas effektivt och ändamålsenligt.

Det finansiella perspektivet och verksamhetsperspektivet synkroniseras ihop om det råder en balans mellan resursutnyttjande, utförda prestationer, effektiv hantering av resurser och en effektivitet i verksamheten.

Verksamheternas mål och krav på ambitionshöjningar måste underordnas de samlade ekonomiska förutsättningarna. Detta kräver omprövningar och prioriteringar för att möjliggöra omfördelningar av resurser mellan verksamheter.

Kommunens budget innehåller finansiella mål och mål för verksamheten som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen ska följas upp och utvärderas i budgetutfallsprognos efter april månad, delårsrapporten efter augusti månad och årsredovisningen.

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat, kvalitet och effektivitet. Varje nämnds verksamhet måste säkerställa kommunens kärnuppdrag för invånarna och prioritera inom resurserna för att uppnå detta.

Styrning och ledning

Laholms kommuns ekonomiska utmaningar är stora framöver. Med tanke på rådande lågkonjunktur och coronapandemin riskerar utmaningarna att bli större än vad som förutsågs för ett år sedan. Troligtvis kommer lågkonjunkturen att bli djupare och varaktig flera år framöver.

Laholms kommuns befolkning har dessutom haft en kraftig tillväxt de senaste åren vilket har föranlett en strukturell obalans på kort sikt, där utgifterna varit eller är större än intäkterna. Kommunen har klarat av att hantera detta med något lägre resultat än vad som varit önskvärt de senaste åren tack vare att kommunen haft med sig starka historiska resultat. Inför framtidens utmaningar duger det inte med allt för svaga resultat. Resultatnivån måste över tid minst uppgå till två procent av skatteintäkter, utjämning och generella bidrag.

Det krävs starka resultat för att klara av god ekonomisk hushållning samt ett ansvarstagande med hög självfinansieringsgrad av investeringarna.

Kommunens styrelse, nämnder och kommunala bolag kommer framöver behöva hantera utmaningarna tillsammans.

Tydliga prioriteringar och aktiva vägval kommer krävas från såväl styrelsen som övriga nämnder. En stark och stabil planering med god ekonomisk hushållning ska vara grunden för att kunna leverera service och välfärd till kommunens invånare.

Budget i balans med ordning och reda i ekonomin

Kommunens budget ska efter årets slut vara i balans vilket medför ett positivt balanskravsresultat. Det är av yttersta vikt att kommunens styrelse och nämnder agerar och tar ansvar när risker för överskridande av tilldelat budgetutrymme sker. Åtgärder ska vidtagas omedelbart.

Laholms kommun strävar efter en stabil ekonomi där resultatet är tillräckligt stort så att service och välfärd kan levereras utan att nästa generations invånare ska behöva ta ansvar och bära kostnaden för en eventuell överkonsumtion.

Kommunens invånare ställer stora krav på en god service och kvalitet för den skatt de betalar.

Uppföljning av finansiella- och resultatmål

Uppföljning görs löpande under året med avstämning vid två fasta tidpunkter för deluppföljningar samt en slutlig bedömning i samband med årsredovisningen. Det som följs upp är följande:

- Fullmäktiges resultatmål
- Fullmäktiges finansiella mål
- Styrelsen och nämndernas egna resultatmål
- Balanskravets uppfyllelse
- Styrelsen och nämnderna kvalitetsmål som kopplas till internbudget.
- Bolagens finansiella ställning

Ovan punkter tillsammans bildar underlag för om det råder god ekonomisk hushållning både i kommunen och i kommunkoncernen.

Kommunfullmäktiges mål

För att uppnå en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv har fullmäktige fastställt fyra målområden med fem resultatmål.

Målstyrningen tillsammans med kommunstyrelsens och nämndernas kvalitetsstyrning samt antagna finansiella mål från fullmäktige ger tillsammans bilden av om det råder en god ekonomisk hushållning vid årets slut.

Finansiella mål

Med hjälp av de finansiella målen kan det avgöras om kommunens finansiella ställning utvecklas på ett sätt som är förenligt med god ekonomisk hushållning och en balanserad ekonomisk utveckling.

Målen blir samtidigt styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå ifråga om förmögenhetsutveckling, vad den löpande verksamheten kan kosta och vilka resultatnivåer som krävs. Därmed ges samtidigt verksamheterna stabila ekonomiska förutsättningar för sin planering genom kända budgetramar och tilldelning.

Laholms kommun har i utgångsläget en stark finansiell ställning. Resultaten har över tid varit goda vilket skapat förutsättningar för en stark balansräkning vilket märks i den stabila utvecklingen på soliditeten över tid. Goda resultat över tid stärker och värdesäkrar kommunens egna kapital.

Målsättningen med goda finansiella resultat är att kommunen långsiktigt ska kunna bibehålla nuvarande servicenivåer till invånarna gällande välfärden utan att behöva tillta skattehöjningar som åtgärd.

För att lyckas med detta måste kommunens kostnadsutveckling bromsas upp och säkerställas att det inte skenar iväg. Relationen mellan nettokostnadsutvecklingen och finansieringen som utgörs främst via skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning måste ha en strukturell balans. Detta kräver över tid effektiviseringar och prioriteringar i samtliga verksamheter.

Budgeten för 2023 innehåller följande två finansiella mål:

Resultatmål

Kommunens resultat ska uppgå till minst 2,0 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgifter under en rullande treårsperiod.

Resultatet får dock inte understiga 1,0 procent ett enskilt år i perioden.

För att uppnå ett överskott motsvarande 2,0 procent krävs det ett resultat på cirka 34,0 miljoner kronor för 2023.

Resultaten under den senaste treårsperioden samt prognosen 2022 uppgår till följande: 2019, 1,0 procent, 2020, 4,4 procent, 2021, 2,6 procent och 2,3 procent för innevarande prognos. Snittet för dessa fyra år uppgår till 2,6 procent.

Genomsnittet av utfallet 2021, prognosen för 2022 och budgeterat resultat för 2023 uppgår till 2,0 procent. Resultatnivåerna för budgetåret 2022 samt efterföljande planår uppgår till 18,7 miljoner kronor 2023, 32,1 miljoner kronor för 2024 och 48,4 miljoner kronor för 2025.

Ur ett långsiktigt perspektiv krävs ett starkare resultat för att klara en allt större del av självfinansieringen av investeringar. Under 2020, 2021 och för prognosen 2022 klara kommunen troligtvis en 100 procentig självfinansiering. Kommunens investeringsnivåer tillsammans med Kommunfastigheters investeringar kräver starka finansiella resultat för att kommunen ska klara av utvecklingen.

Ett överskott i verksamheten skapar förutsättningar för att långsiktigt finansiera ny- och re-investeringar och kommunens pensionsåtaganden. Dessutom utgör det en beredskap för oförutsedda kostnader.

För att klara av 2023 års budget ingår det i förslaget att kommunfullmäktige gör ett avsteg från egna antagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av

resultatutjämningsreserv, 29 oktober 2013, §146. Avsteget avser att ta en större andel i anspråk från resultatutjämningsreserven än vad regelverket medger i disponering. I budgetförslaget ligger det att 64,0 miljoner kronor tas i anspråk under 2023. Utnyttjandet av resultatutjämningsreserven stärker således upp resultatet men påverkar kommunens likviditet negativt.

Anledningen till detta större ianspråktagande kan i grova drag förklaras med följande orsaker. Utifrån ett nytt pensionsavtal mellan sektorn och de fackliga parterna som belastar kommunens resultat med cirka 52 miljoner kronor mer än kommunplansbeslutet 2022 avseende 2023 gjorde. Därutöver har samhället förändrats i efterdyningarna av pandemin med hög inflation på grund av utbuds och efterfrågan problematik som påverkar prisutvecklingen och inflationen. Kriget i Europa medför snarlik problematik som syns på livsmedel och energi med väldigt höga kostnadsuppräknningar.

Soliditet

Kommunens soliditet, inklusive samtliga pensionsförpliktelser, ska för varje enskilt år öka.

Soliditet, det vill säga eget kapital i förhållande till totala tillgångar, är ett vedertaget mått för att beskriva långsiktig betalningsstyrka. Ju högre soliditet en kommun har desto större är det finansiella handlingsutrymmet.

Soliditeten, inklusive pensionsförpliktelserna uppgick 2021 till 36,6 procent. Detta kan jämföras med det vägda genomsnittet för landets kommuner som var 30,7 procent och de halländska kommunernas snitt på 31,7 procent. Soliditeten kommer troligtvis minska något under 2022 med tanke på ett relativt lågt resultat som dessutom bygger på att hela 64,0 miljoner kronor tas i anspråk av resultatutjämningsreserven för att nå ett resultat om 1,1 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Resultatutjämningsresevens ianspråktagande påverkar soliditeten medför att det inte är möjligt för kommunen att soliditeten för 2023 ska öka. Budgetförslaget kommer medföra en försämrad soliditet.

Enligt framlagt budgetförslag ligger det att soliditeten inklusive pensionsförpliktelser kommer sjunka till 35,1 procent jämför med 2021 om 36,6 procent. Således en minskning om 1,5 procentenheter.

Soliditetsmättet är med rådande förutsättningar svårt att förutse vad det hamnar när budgetåret 2023 är slutredovisat i samband med bokslutet och årsredovisningen. Klarar kommunen att minskningen blir 1,5 procentenheter får således målet för 2023 anses vara uppfyllt för att det återigen ska bli bättre igen från och med 2024.

Finansiella mål i jämförelse med andra kommuner

I tabellerna speglas kommunens utveckling i jämförelse med andra kommuner gällande de finansiella målen.

Snittet för respektive grupps resultatmål de senaste tio åren till och med 2021 uppgår till följande. Riket, 3,7 procent (3,6 %), Halländska kommunerna, 3,4 procent (3,1 %), Pendlingskommun nära större stad, 2,7 procent (2,4 %) vilket motsvara något högre nivå än vad som Laholms kommuns, 2,3 procent (2,4%) når upp till.

Soliditet inkl. pensionsåtag. kommun, (%)

%	2019	2020	2021
Laholm	31,1	34,5	36,6
Hallands läns kommuner	28,1	29,7	31,7
Riket	26,7	28,8	30,7
Pendlingskommun nära större stad	18,7	20,9	23,9

Övriga delar, riket, Hallands kommuner och pendlingskommunerna ökade alla något mellan 2021 och 2020. Laholms kommuns resultat sjönk något i procent mellan åren och det beror på att resultatet för kommunen mellan 2021 och 2020 försämrades med hela 26,3 miljoner kronor vilket motsvarar 1,8 procentenheter av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Kommunernas totala resultat ökade strax över tio miljarder kronor medan Laholms kommun tappade i resultatnivå.

Soliditet kommun, (%)

%	2019	2020	2021
Laholm	65,0	66,3	67,3
Hallands läns kommuner	49,6	49,0	49,9
Riket	43,0	43,5	44,0
Pendlingskommun nära större stad	45,2	43,9	44,4

Däremot är det viktigt att när denna typ av analys speglas att följande fakta också beaktas så som skatteuttag från kollektivet samt vilka realisationsvinster och exploateringsvinster, vinster från värdepapper samt utdelningar från bolagskoncerner som övriga kommuner har. I ovan nämnda delar som förbättra många kommuners resultat har Laholms kommunen inte särskilt stora medel att räkna in.

Årets resultat/skatte och statsbidrag

%	2019	2020	2021
Laholm	1,0	4,4	2,6
Hallands läns kommuner	2,0	4,7	6,3
Riket	3,2	5,7	7,1
Pendlingskommun nära större stad	1,6	3,8	2,7

Laholms kommuns skattesats uppgick till 20,58 öre för året 2022. Rikets genomsnittliga skattesats uppgick 2022 till 21,55 öre, således 97 öre mer än Laholms kommun. Laholms kommun hade under 2022 den femtioandra lägsta skattesatsen i riket.

Laholms shems finansiella mål

Laholms kommun har via ägardirektiv fastställt vilka finansiella mål som bolaget ska förhålla sig till.

Bolaget ska under varje given rullande treårsperiod eftersträva att uppnå en genomsnittlig direktavkastning motsvarande 4,0 procent.

Definitionen på direktavkastningen är bruttovinsten / marknadsvärdet av fastigheterna. Värdet anges i bolagets årsredovisning.

Laholms hem ska även långsiktigt arbeta för att minska kommunens risktagande som ägare. Bolagets egna kapital i relation till bolagets balansomslutning ska successivt öka så att soliditeten uppgår till minst 12,0 procent.

Senaste utfall vid avstämning

Direktavkastningen uppgick 2021 till 3,9 procent, vilket var en försämring med 0,2 procentenheter i förhållande till föregående år.

Avkastningsmålet under en rullande treårsperiod uppgick för perioden 2019–2021 till 4,0 procent. 2019, 4,0 procent, 2020 till 4,1 procent och 2021 till 3,9 procent. Alltså levde bolaget upp till en tillfredställande nivå om fyra procent över den senaste treårsperioden.

Senaste utfall vid avstämning

Soliditeten uppgick 2021 till 12,7 procent, vilket var en ökning med 0,2 procentenheter i förhållande till föregående 2020. Bolaget klarade således av att uppfylla soliditetsmålet om 12,0 procent. Under 2021 utrangerades en stor post om 13,6 miljoner kronor vilket försämrade bolagets soliditet vid det tillfället. Bolaget har under 2021 återställt en del av tappet som utrangeringen medförde.

Kommunfastigheter i Laholm AB:s finansiella mål

Laholms kommun har via ägardirektiv inte fastställt något finansiellt mål för bolaget då detta bedrivs utifrån kommunallagen och självkostnadsprincipen.

Ägardirektiven framhåller dock att verksamheten ska bedrivas utifrån affärsmässig och långsiktiga ekonomiskt hållbara principer med en självkostnadsbaserad hyressättning. De affärsmässiga riskerna ska begränsas då kommunen enligt ramavtalet står för riskerna.

Vision, målområden och gemensamma resultatmål 2020–2023

Så styrs Laholms kommun

Kommunen har tre grunduppdrag. Service- och tjänsteuppdraget innebär att kommunen ska tillhandahålla service och välfärdstjänster. Demokratiuppdraget innebär att kommunen genom de förtroendevalda ska förverkliga folkviljan. Samhällsbyggaruppdraget handlar om att utveckla kommunen som geografisk plats.

Kommunens styrmodell beskrivs i *Riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning*. Där framgår att behoven ska styra planeringen och målen ska i största möjliga mån ha ett invånar- och användarperspektiv.

Kvaliteten inom nämndernas ansvarsområde styrs genom att respektive nämnd beslutar om accepterad kvalitetsnivå i samband med internbudgeten. Om det finns stora eller för nämnden viktiga brister kan de lyftas till resultatmål, antingen som nämndens egna mål eller som gemensamma.

Kommunens gemensamma resultatmål är beslutade av fullmäktige i fyra målområden som nämnderna samverkar kring. När kommunens verksamheter utvecklas prioriteras insatserna utifrån, i första hand lagkrav, i andra hand basbehov och i tredje hand ambitioner. Styrningen ska präglas av ett helhetstänkande där Laholms kommuns bästa är överordnat de olika nämndernas ambitioner.

Vision, mål- och resultatstyrning

Kommunfullmäktige har fastställt vision och fyra målområden med fem tillhörande resultatmål. Målen gäller för perioden 2020-2023.

Vision 2040

I Laholm vill vi bli fler för en starkare framtid. Här förenas livskvalitet och tillväxt för en hållbar utveckling.

Laholms kommuns befolkningsmål är 30 000 invånare år 2040.

Kommunens vision beskriver ett önskvärt framtida tillstånd för Laholm. Visionen är styrande för kommunens utveckling tillsammans med målområdena och de gemensamma resultatmålen. Inom målområdena arbetar verksamheterna tvärs över organisationsgränserna med kommunens gemensamma processer. Nämnderna samarbetar genom att peka ut effekter kopplade till målen i sina respektive nämndsplaner.

Kommunfullmäktige har i *Riktlinjer för ekonomi- och verksamhetsstyrning* angett att de tre hållbarhetsdimensionerna; social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet ska genomsyra kommunens styrning och ledning. I kommunens Miljöpolicy tydliggörs att detta ska göras genom att omsätta Agenda 2030 med de globala målen till praktisk handling.

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Hållbar utveckling

Laholm ska vara en attraktiv livsplats där laholmarna och besökarna trivs. Laholm ska också vara en kommun som attraherar nya invånare. Barn och ungdomar är särskilt viktiga för Laholms framtid. Laholm ska prioritera utveckling och tillväxt som främjar befolkningsökning och näringslivsutveckling på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.

I Laholm ska kulturen och fritiden vara drivkrafter för tillväxt, demokrati och samhällsutveckling. Vi ska stimulera invånarnas möjligheter att påverka, vara delaktiga och ta ansvar för kommunens utveckling. Laholm ska vara en välkomnande kommun som aktivt arbetar med integration.

Hållbar tillväxt

Utveckling är en förändringsprocess som kräver val och beslut. Förändringsprocessen behöver också präglas av omtanke, uthållighet och hållbarhet. Laholms tillväxt ska bidra till att kommunen utvecklas positivt, att vi kan behålla en god livskvalitet och en god miljö. Vi vill att fler människor och företag bidrar till en långsiktigt trygg välfärd, bra service, ökat kulturliv och mångfald. En positiv utveckling och tillväxt ger en positiv framtidstro och stolta invånare.

Tillväxt bidrar till

- Ökat skatteunderlag
- Högre medelinkomst
- Växande näringsliv
- Växande arbetsmarknad
- Stolta invånare

Kommunen har ett bra utgångsläge för hållbar tillväxt. Men för att bli en än mer intressant kommun för boende, inflyttare, investerare och besökare behöver de goda förutsättningarna förstärkas och utvecklas ytterligare. I vårt tillväxtarbete är vi beroende av en rad andra

medaktörer, offentliga och privata, därför är dialog och samverkan med andra aktörer viktiga utgångspunkter.

Framgångsfaktorer för hållbar tillväxt

Våra framgångsfaktorer för tillväxt finns inom områden där Laholms kommun erbjuder mer värden eller områden där vi behöver förbättra oss för att motsvara dagens och framtidens förväntningar. Framgångsfaktorerna har stor betydelse för Laholms kommun som boendemiljö, etableringsort och besöksmål. Att jobba med framgångsfaktorerna tillsammans med invånare och inflyttare, investerare och besökare blir ett sätt att utveckla kommunen mot hållbar tillväxt.

Våra främsta framgångsfaktorer

- Goda möjligheter till hållbar infrastruktur
- Ett varierat och attraktivt utbud av bostäder
- Kommunal service av hög kvalitet
- Höga kultur-, natur- och rekreationsvärden
- Stark företaganda och starkt näringslivsklimat.
- Laholms kommun är en attraktiv arbetsgivare

För en god utveckling ska den sociala, ekonomiska och miljömässiga hållbarheten alltid beaktas i samband med prioriteringar och ställningstaganden. Särskild fokus riktas åt att skapa jämlika möjligheter för alla invånare i Laholms kommun.

Invånare/Inflyttare - Boendemiljö

Utifrån ett boendemiljöperspektiv finns starka sammankopplingar mellan alla framgångsfaktorer. Forskning och regionala undersökningar visar att några av de tydligaste anledningarna till flytt avseende boendemiljö som kan påvisas är: sociala orsaker, arbete, natursköna omgivningar, kommunikationer, rekreation, vattennära, lugnt område och utbildningsmöjligheter. Trenden visar att betydelsen av närheten till arbetsplatsen blir allt mindre betydelsefull till fördel för valet av boendemiljö utifrån andra aspekter. Närheten till hav, strand och vatten är en av de starkaste och mest profilerande delarna av Laholms kommuns erbjudande vad gäller boendemiljö.

Investerare - Etableringsort

Tillgång till marknad, kompetensförsörjning och byggklar mark är grundläggande faktorer för etableringar och investeringar. För företagsledare är idag livsmiljöperspektiv i kombination med bra och snabba kommunikationer viktiga i valet av etableringsort.

Besökare - Besöksmål

Höga kultur-, natur- och rekreationsvärden är den grundläggande framgångsfaktorn avseende kommunen som besöksmål. Precis som för de andra målgrupperna samspelar alla framgångsfaktorerna. Bra kommunikationer är naturligtvis mycket betydelsefullt för att vara tillgänglig för marknaden. Eftersom småskaligheten i branschen är stor blir också utbildning och kompetens en viktig framgångsfaktor i att utveckla kommunen som besöksmål.

Målområden och resultatmål

Samtliga målområden utgår från hållbar utveckling och hållbar tillväxt. Kommunens nämnder och bolag ska bidra till och samverka kring de gemensamma resultatmålen. De nämnder och bolag som genom sitt grunduppdrag omfattas av målområdet har ett särskilt ansvar. Nämnden har också möjlighet att besluta om egna resultatmål för sitt verksamhetsområde.

Nämndsplanerna beskriver hur respektive nämnd ska bidra till att nå de kommungemensamma resultatmålen. Särskilt fokus ligger på vilka effekter på måluppfyllelsen som respektive nämnds bidrag förväntas få.

Kopplade till resultatmålen finns nyckeltal. Nyckeltalen utgör tillsammans med nämndernas redovisningar underlag för den samlade bedömningen av i vilken grad målen uppfylls. Huvudsakligen återfinns nyckeltalen i kommunplanen även i en eller flera av nämndsplanerna. Nyckeltalen ska vara jämförbara över tid och med andra kommuner, vilket innebär att nyckeltal från Kolada är att föredra framför manuella mätningar. Vissa av nyckeltalen mäts endast vartannat år. Dessa ska därför användas för att på längre sikt följa utvecklingen inom målområdet. De bidrar därför inte till analysen vid uppföljning 1 och 2.

Målområde	Resultatmål
1. Barn och unga	Barn och ungas psykiska hälsa förbättras
2. Samhällsplanering	Det är fler som trivs och vill leva och bo i Laholm
3. Utbildning, näringsliv och företagsamhet	Fler är behöriga till gymnasiet och har förutsättningar för högre studier
	Fler företagsetableringar och fler människor i arbete
4. Trygghet och folkhälsa	Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen

Målområde Barn och unga

I Laholm ska alla barn och unga ha rätt till goda, trygga och jämlika uppväxtvillkor. Vi skapar förutsättningar för en sund livsstil, en varierande och meningsfull fritid samt ett rikt föreningsliv. Barn och unga ska ges förutsättningar för en bra start i livet där förebyggande arbete och tidigt stöd ska prioriteras utifrån individuella behov. Barns bästa ska genomsyra all planering. Stor delaktighet, inflytande och dialog med barn, unga och vårdnadshavare är viktigt i arbetet med kommunens utveckling. Laholms kommun ska arbeta mot hedersrelaterat våld.

Gemensamt resultatmål inom Barn och unga

Barn och ungas psykiska hälsa förbättras

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Önskvärd förändring
Andel elever i förskoleklass som anger "Jag mår bra/mycket bra"	Hälsosamtal förskoleklass	93 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Andel elever i årskurs 4 som anger "Jag mår bra/mycket bra"	Hälsosamtal	90 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Andel elever i årskurs 7 och 8 som anger "Jag mår bra/mycket bra"	Hälsosamtal	85 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Andel elever med skolnärvaro som är högre än 80 procent, grundskola och gymnasium, kommunala skolor, vårterminen	Egen mätning	83 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Genom att barn och elever i hög grad deltar i förskolans och skolans verksamhet samt ges det stöd som de behöver, ökar deras förutsättningarna för att må bra som i sin tur minskar ett utanförskap. Måttet tar därför inte hänsyn till om frånvaron varit giltig eller ej. Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)	Kolada (N02904)	7,9 (2020)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Med ekonomiskt utsatt hushåll avses hushåll med låg inkomst eller ekonomiskt bistånd. Med låg inkomst avses lägsta utgiftsnivå baserad på socialbidragsnorm och norm för boendeutgifter. Uppgifter om inkomst baseras på taxerad inkomst varför värde för 2019 inte publiceras förrän 2021 och värde för 2020 först 2022. Nyckeltalet finns med i kultur- och utvecklingsnämndens och socialnämndens nämndsplan.			

Målområde Samhällsplanering

En väl fungerande samhällsplanering utgör grunden för att nå framgång inom alla målområden. I Laholm ska samhällsplaneringen bygga på hållbar tillväxt för en levande landsbygd, en stadskärna för boende, handel och mötesplatser samt en utveckling av kustområdet. Vi ska erbjuda attraktiva och varierande boendeformer samt inbjudande och trygga offentliga miljöer. Vi ser samhällsplanering som ett viktigt verktyg i arbetet med att öka invånarnas, näringslivet och den kommunala verksamhetens förmåga att bidra till ett hållbart samhälle. Planeringen ska vara inkluderande, rättvis och effektiv

Gemensamt resultatmål inom samhällsplanering

Det är fler som trivs och vill leva och bo i Laholm

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Önskvärd förändring
Färdigställda lägenheter i nybyggda hus	SCB	219 (2021)	60-90/år
<i>Kommentar:</i> Måttet visar antal lägenheter i nybyggda flerbostadshus och småhus. För att nå visionen om 30 000 invånare år 2040 krävs i genomsnitt ett tillskott på 60-90 nya lägenheter per år. Nyckeltalet finns med i kommunstyrelsens nämndsplan.			
Väntetid i antal dagar för de barn som inte fått plats på förskola på önskat placeringsdatum, medelvärde	Kolada (U11402)	29 (2020)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Mätperiod är årets 6 första månader. Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Bostäder som planlagts under två senaste åren, antal/1000 invånare	Kolada (N07924)	1,8 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Antal bostäder som planlagts under två senaste åren (T och T-1), kommer från SKR:s Öppna Jämförelse och frågan "Hur många nya bostäder kan byggas i kommunen med stöd av detaljplaner som vunnit laga kraft under två senaste åren?", antal/1000 inv. Källa: SKR och SCB. Nyckeltalet finns med i samhällsbyggnadsnämndens nämndsplan.			
Mediantid från planuppdrag till antagande under de senaste två åren, mediantid i månader	Kolada (N07926)	33 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med i samhällsbyggnadsnämndens nämndsplan.			
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	Kolada (N07907)	16,9 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Hushållet räknas som trångbott om det bor mer än två personer per rum (kök och vardagsrum oräknade). Personer i ensamhushåll räknas inte som trångbodda. Utfall för 2022 publiceras v. 18. Nyckeltalet finns med i socialnämndens nämndsplan.			
Antal inflyttare	SCB	1 576 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Mått på attraktivitet som boendekommun.			

Målområde Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Ökad sysselsättning leder till ökad skattekraft och bättre livskvalitet i kommunen, mer arbetskraft till näringslivet, ökad mångfald och en mer dynamisk kommun. Laholms kommun ska erbjuda förskola och skolor med hög kvalitet som ger goda kunskaper och möjligheter för fortsatt utveckling. Gymnasie- och vuxenutbildningar ska vara attraktiva och leda till jobb eller fortsatt utbildning. Näringslivsutvecklingen ska främjas för fler och växande företag. Entreprenörskap, kunskap och företagande ska främjas i samverkan mellan kommunen och näringslivet. Nya etableringar inom handels- och tjänstesektorn samt besöksnäringen ska stimuleras.

Gemensamt resultatmål inom Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Fler är behöriga till gymnasiet och har förutsättningar för högre studier.

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Önskvärd förändring
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 3 år, andel (%)	Kolada (N17473)	59,4 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Andel folkbokförda elever i kommunen med behörighet till universitet/högskola inom 3 år, inkl. IM.			
Elever i årskurs 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesproven i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor, andel (%)	Kolada (N15452)	68 (2019)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Källa: Skolverket och SCB. Nyckeltalet finns med barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	Kolada (N15436)	76,8 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel	Kolada (N17461)	69,2 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Avser alla elever som är folkbokförda i kommunen oavsett vilket gymnasieskola de går på. Elever som vid utbildningens början saknar svenskt personnummer (t ex nyanlända elever som ännu inte blivit folkbokförda) ingår ej. Nyckeltalet finns med nämndens kultur- och utvecklingsnämndens nämndsplan.			
Individer i Kommunalt Aktivitetsansvar (KAA)	Egen mätning	145 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med i kultur- och utvecklingsnämndens nämndsplan			

Gemensamt resultatmål inom Utbildning, näringsliv och företagsamhet

Fler företagsetableringar och fler människor i arbete

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Önskvärd förändring
Arbetslöshet 18-64 år, andel (%) av befolkningen	Kolada (N03920)	5,6 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Antal invånare 18-64 år som är öppet arbetslösa eller i program med aktivitetsstöd dividerat med antal invånare 18-64 år. Avser statistik från mars månad. Nyckeltalet finns med i kultur- och utvecklingsnämndens nämndsplan.			
Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) – Totalt	Kolada (U07451)	68 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Måttet är hämtat från SKR:s enkätundersökning Insikt om företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen. Nyckeltalet finns med i kommunstyrelsens och samhällsbyggnadsnämndens nämndsplan.			
Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta, andel (%)	Kolada (U40455)	37 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Börjat arbeta avser anställningar på den reguljära arbetsmarknaden. För att räknas som en anställning ska denna ha pågått minst en sammanhängande månad. Börjat studera, avser utbildning som är studiemedelsberättigad. Nyckeltalet finns med i kultur- och utvecklingsnämndens nämndsplan.			
Ej återaktualiserade vuxna personer med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd, andel (%)	Kolada (U31462)	82 (2022)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Andel (%) vuxna personer som inte återkommit till försörjningsstöd inom ett år efter avslutat försörjningsstöd. Återaktualisering avser endast formell ansökan. Avser försörjningsstöd som avslutades första halvåret. Nyckeltalet finns med i socialnämndens nämndsplan.			
Antal vuxna med försörjningsstöd	Egen mätning	429 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Nyckeltalet finns med i socialnämndens nämndsplan.			

Målområde Trygghet och folkhälsa

Vi ska arbeta för att vara en kommun som ger invånarna goda förutsättningar för trygghet och säkerhet och vi ska fortsätta utveckla god samverkan med övriga samhällsaktörer. Alla i kommunen har rätt till god och jämlik hälsa. Kommunen ska skapa förutsättningar i samhället för befolkningen att behålla eller förbättra sin hälsa. Vi ska arbeta för att minska utanförskapet samt förbättra möjligheterna för alla att vara delaktiga i samhällsutvecklingen. Vi ska främja och stärka den enskildes möjligheter och förmåga att leva ett självständigt liv genom medskapande och valmöjlighet samt med en utveckling av välfärdsteknologi.

Gemensamt resultatmål inom Trygg välfärd

Folkhälsan förbättras och tryggheten ökar i kommunen

Nyckeltal	Källa	Senaste värde	Önskvärd förändring
Jag känner mig trygg i området där jag bor, trygg/väldigt trygg, andel (%)	Egen mätning	89,6 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Enkäten genomförs av Laholms kommun och Polisen under september till oktober varje år.			
Anmälda våldsbrott, antal/100 000 invånare	Kolada (N07403)	673 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Avser summering av: Dödligt våld, Försök till mord eller dråp, Misshandel inkl. grov, Våldtäkt inkl. grov, Grov kvinnofridskränkning, Grov fridskränkning, Olaga förföljelse, Våld mot tjänsteman och Rån inkl. grovt, antal/100 000 inv. Statistiken redovisas efter den kommun där brottet har begåtts.			
Jag känner mig trygg i skolan, årskurs 5, positiva svar, andel (%)	Kolada (N15557)	78,6 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Uppgifterna kommer från Skolinspektionens "Skolenkäten". Avser enbart elever i kommunala skolor. Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Jag känner mig trygg i skolan, årskurs 9, positiva svar, andel (%)	Kolada (N15533)	76,7 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Uppgifterna kommer från Skolinspektionens "Skolenkäten". Avser enbart elever i kommunala skolor. Nyckeltalet finns med i barn- och ungdomsnämndens nämndsplan.			
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	Kolada (U01405)	74 (2021)	Ökning
<i>Kommentar:</i> Andel som svarat "Bra" eller "Mycket bra" på frågan "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd?" Källa folkhälsomyndigheten (Hälsa på Lika Villkor), invånare 16-84 år. Nyckeltalet finns med i kultur- och utvecklingsnämndens nämndsplan.			
Invånare med fetma, andel (%)	Kolada (U01411)	17 (2021)	Minskning
<i>Kommentar:</i> Källa folkhälsomyndigheten (Hälsa på Lika Villkor). Nyckeltalet finns med i socialnämndens nämndsplan			

Uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige kan ge särskilda uppdrag till nämnderna. Nedan följer sammanställning av uppdragen som gäller från och med 2022. Uppdragen följs upp i nämndernas uppföljningar varefter redovisas för fullmäktige.

Uppdrag	Gäller för	Klart
Bemanningsenhet En bemanningsenhet ska hantera bemanning vid oplanerad frånvaro och därmed frigöra tid för chefer så att fokus kan läggas på kärnverksamheterna. En utvärdering ska genomföras under 2023.	• Kommunstyrelsen• nämnderna	2023
Heltid som norm Kommunen har ett stort rekryteringsbehov framöver. Behoven av välfärdstjänster ökar samtidigt som många medarbetare går i pension. Genom att ta tillvara befintlig kompetens på ett bättre sätt kan kommunen både minska rekryteringsbehovet och samtidigt få tillgång till mer personal. Det förutsätter att deltidsanställningar ersätts med heltidsanställningar och att deltidsarbete ersätts med heltidsarbete. Uppdraget har koppling till bemanningsenhet.	• Kommunstyrelsen• nämnderna	2023
Verktyg för e-handel Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa ett verktyg för e-handel under verksamhetsåret 2023.	• Kommunstyrelsen	2023
Kommunal fordonsorganisationen Samhällsbyggnadsnämndens förvaltning får i uppdrag att revidera och anpassa riktlinjerna om så behövs samt ta upp dem till beslut i samhällsbyggnadsnämnden. Kommunstyrelsens ledningsutskott önskar föreslå kommunstyrelsen och sedermera kommunfullmäktige att besluta om att följande punkter ska ingå för samhällsbyggnadsnämndens fortsatta arbete med riktlinjerna. - Nämnden ska leasa räddningstjänstens mindre fordon såsom mindre personbilar, skåpbilar och lättare lastbilar.- Alla bilar av denna typ i kommunen ska ha elektroniska körjournaler.- Bilar som kommunen leasar ska hanteras och administreras gemensamt via fordonsorganisationen, så även försäljning av friköpta leasingbilar.	• Samhällsbyggnadsnämnden	2023
Översiktsplan Aktualitetsöversyn av Framtidsplan 2030. I uppdraget ingår att ta fram ett nytt arbetssätt för kontinuerlig översiktsplanering. Kunskapsuppbyggnad i organisationen kring översiktsplanering.	• Kommunstyrelsen• nämnderna	2023
En väg in Förslag på olika förändringsalternativ för allmänhetens kanaler in till kommunen i syfte att upprätthålla en effektiv verksamhet samtidigt som kommunen önskar vara tillgänglig och tillgodose allmänhetens behov.	• Kommunstyrelsen• nämnderna	2025

Resultatbudget

Mkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	357,3	386,4	353,3	357,0	359,2
Verksamhetens kostnader	-1 865,7	-1 960,3	-2 038,0	-2 102,2	-2 161,0
Besparing	-	-	10,0	35,0	35,0
Avskrivningar	-54,7	-61,1	-63,1	-69,4	-73,7
Utnyttjande av resultatutjämningsreserv	-	-	64,0	-	-
Ökad utdebitering, 52 öre	-	-	-	27,0	27,0
Verksamheternas nettokostnader	-1 563,1	-1 635,0	-1 673,8	-1 752,6	-1 813,5
Skatteintäkter	1 113,8	1 196,0	1 228,6	1 301,2	1 364,5
Statligt utjämningsbidrag	488,6	476,7	474,4	492,4	500,7
Verksamhetens resultat	39,3	37,7	29,2	41,1	51,7
Finansiella intäkter	4,2	5,3	4,8	4,9	5,0
Finansiella kostnader	-2,6	-3,9	-15,3	-13,9	-8,3
Resultat före extraordinära poster	40,9	39,1	18,7	32,1	48,4
Extraordinära intäkter					
Extraordinära kostnader					
Årets resultat	40,9	39,1	18,7	32,1	48,4

Kassaflödesbudget

Mkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	40,9	39,1	18,7	32,1	48,4
Justering för avskrivningar	54,7	61,1	63,1	69,4	73,7
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster	7,6	12,9	-32,7	38,9	5,3
Medel från verksamheten	103,2	113,1	49,1	140,4	127,4
Ökning/minskning av exploateringsstillgångar	0,9	-6,5	-58,0	-33,9	28,7
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar och skulder	-184,0	110,6	-20,4	27,0	-1,6
Kassaflöde från löpande verksamhet	-79,9	217,2	-29,3	133,4	154,5
Investeringsverksamheten					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-72,8	-154,9	-200,8	-216,4	-68,3
Försäljning av materiella anläggningstillgångar					
Investering i finansiella anläggningstillgångar					
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar					
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-72,8	-154,9	-200,8	-216,4	-68,3
Finansieringsverksamheten					
Ökning av långfristiga skulder	10,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Amortering av skuld					
Ökning av långfristiga fordringar					
Minskning av långfristiga fordringar			130,0	55,0	
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	10,0	5,0	135,0	60,0	5,0
Årets kassaflöde	-142,7	67,3	-95,1	-22,9	91,2
Likvida medel vid årets början	223,0	80,3	147,6	52,5	29,6
Likvida medel vid årets slut	80,3	147,6	52,5	29,6	120,7

Balansbudget

Mkr	Bokslut 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	1 055,7	1 148,5	1 155,2	1 246,2	1 239,8
Summa anläggningstillgångar	1 055,7	1 148,5	1 155,2	1 246,2	1 239,8
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	333,7	237,6	248,3	222,1	223,1
Exploateringsmark	67,5	74,0	132,0	165,9	137,2
Likvida medel	80,3	147,6	52,5	29,6	120,7
Summa omsättningstillgångar	481,5	459,2	432,9	417,6	481,0
Summa tillgångar	1 537,2	1 607,7	1 588,1	1 663,8	1 720,8
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	1 034,0	1 073,1	1 027,8	1 059,9	1 108,3
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	135,2	147,1	177,4	215,3	219,6
Övriga avsättningar	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4
Skulder					
Långfristiga lån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga långfristiga skulder	72,0	77,0	82,0	87,0	92,0
Kortfristiga skulder	286,6	301,1	291,5	292,2	291,6
Summa avsättningar och skulder	503,2	534,6	560,3	603,9	612,5
Summa skulder och eget kapital	1 537,2	1 607,7	1 588,1	1 663,8	1 720,8
Ansvarsförbindelse					
Intjänade pensionsförmåner före 1998	471,0	460,1	469,8	468,4	454,8

Sammandrag driftbudget

Tkr	Budget 2023			Plan 2024		Plan 2025	
	Intäkt	kostnad	Netto	Intäkt	kostnad	Intäkt	kostnad
Kommunfullmäktige/ Partistöd	0	2 810	2 810	0	2 635	0	2 605
Kommunstyrelse	12 980	113 775	100 795	13 480	113 530	12 980	111 120
Kultur- och utvecklings- nämnd	45 310	298 710	253 400	45 310	299 190	45 310	295 300
Samhällsbyggnadsnämnd	30 439	161 609	131 170	30 439	161 659	30 439	159 314
Barn- och ungdomsnämnd	68 500	675 560	607 060	68 500	677 095	68 500	664 475
Socialnämnd	89 370	690 030	600 660	89 370	685 165	89 370	670 215
Revision	0	1 515	1 515	0	1 510	0	1 495
Delsumma	246 599	1 944 009	1 697 410	247 099	1 940 784	246 599	1 904 524
VA- verksamhet	74 230	74 230	0	73 410	73 410	74 840	74 840
Avfallsverksamhet	47 400	47 400	0	51 500	51 500	52 700	52 700
Summa nämnder	368 229	2 065 639	1 697 410	372 009	2 065 694	374 139	2 032 064
Gemensam verksamhet	-15 000	-27 600	-12 600	-15 000	36 500	-15 000	129 000
Summa totalt	353 229	2 038 039	1 684 810	357 009	2 102 194	359 139	2 161 064

Specifikation gemensam verksamhet							
	Intäkt	kostnad	Netto	Intäkt	kostnad	Intäkt	kostnad
Prisökningskompensation					7 700		11 800
Löneavtal kompensation		36 000	36 000		70 000		101 700
Ökning ferielöneskuld		1 000	1 000		1 000		1 000
KSIU medel för oförutsedda behov		300	300		300		300
Volym/oförutsedda behov befolkning		2 000	2 000		18 000		38 000
Lokalkostnadsbehov cen- trala medel		4 000	4 000		12 000		47 000
KS oförutsedda medel		500	500		500		500
Försäkringspremier personal		0	0		3 000		3 000
Pensionskostn. Exkl PO		16 100	16 100		18 100		25 000
Intern kapitalkostnad		-72 500	-72 500		-79 100		-84 300
Internränta regulator		0	0		0		0
Interna poster	-15 000	-15 000	0	-15 000	-15 000	-15 000	-15 000
Summa	-15 000	-27 600	-12 600	-15 000	36 500	-15 000	129 000

Sammandrag investeringsbudget

Tkr	Budget 2023			Plan 2024		Plan 2025	
	Inkomst	utgift	Netto	Inkomst	utgift	Inkomst	utgift
Kommunstyrelse eksklusive exploatering	0	11 900	11 900	0	7 500	0	5 000
Kommunstyrelse exploatering	15 960	73 980	58 020	48 800	82 650	42 800	14 100
Kultur- og utvecklingsnämnd	0	15 500	15 500	0	2 000	0	2 000
Samhällsbyggnadsnämnd	0	46 060	46 060	0	106 950	0	43 875
Barn- og utbildningsnämnd	0	2 400	2 400	0	1 400	0	1 400
Socialnämnd	0	7 900	7 900	0	2 700	0	2 200
Delsumma	15 960	157 740	141 780	48 800	203 200	42 800	68 575
Vatten- og avloppsverksamhet	0	56 000	56 000	0	58 000	0	42 000
Avfallsverksamhet	0	3 000	3 000	0	4 000	0	500
Summa nämnder	15 960	216 740	200 780	48 800	265 200	42 800	111 075

Projekt investeringar

Tkr	Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Kommunstyrelsen						
KS oförutsett		1 000		1 000		1 000
IT-investeringar		2 000		2 000		2 000
E-handelsverktyg inklusive införande		400		-		-
Renovering Rådhuset, fasadarbete och inre ytskikt		6 500		2 500		-
Kommunstyrelsen- mark och exploatering						
Markförvärv		2 000		2 000		2 000
Exploatering industriområden	9 200	31 330	33 200	30 450	31 200	2 600
Exploatering bostäder	6 760	42 650	15 600	52 200	11 600	11 500
Summa kommunstyrelsen	15 960	85 880	48 800	90 150	42 800	19 100
Kultur- och utvecklingsnämnd						
Investeringsram KUN		2 000		2 000		2 000
Omläggning Glänninge konstgräs		5 000		-		-
Bokbuss		7 000		-		-
Möbler återuppbyggnad Campus Laholm		1 500		-		-
Summa	0	15 500	0	2 000	0	2 000
Samhällsbyggnadsnämnd skattefinansierad						
Investeringsram för inventarier		1 000		1 000		1 000
Inventarier köksutrustning		500		500		500
Utbyte av värmeskåp i kommunens kök		500		500		-
Fordonsorganisationen		1 000		2 000		2 000
Räddningstjänsten fordon		4 900		1 000		2 100
Släck- och räddningsutrustning		160		700		700
Skyddsutrustning		500		1 200		700
Kommunikationsutrustning räddningstjänsten		-		250		325
Investeringsram gatuprojekt och skyltar		3 000		6 000		6 000
Kollektivtrafikanordningar		1 000		1 000		1 000
Förnyelse stads kärnan		500		1 000		1 000
Trafikåtgärder		500		500		500
OM- utbyggnation Skummeslöv		-		1 500		-
Beläggningsunderhåll		4 000		10 000		10 000
Gatuåterställning		1 000		1 000		1 000
Parkering Siloetten		-		1 500		-
Beteendeförändring trafik		200		200		-
Tätortsåtgärder		800		800		800
Ortsutveckling Knäred och Veinge		500		250		250
Modernisering offentlig miljö		500		500		500
Gatubelysning/offentlig belysning		1 500		3 000		3 000
Upprustning lekplatser		750		1 000		1 500
Källsortering offentlig miljö		1 000		2 000		-
Elbilsladdare		600		600		-
Utbyggnation småhustomter Hasslöv (gator mm)		2 500		2 000		-
Utbyggnation småhustomter Vallberga (gator mm)		-		3 250		-
Järnvägsgatan/humlegången Laholm om/utbyggnad		1 000		5 000		5 000
Platsutveckling Mellbystrands centrum		200		-		-
Stranden utveckling/toalettbbyggnader		4 500		-		-
Cykelväg Hasslöv - Östra Karup		1 500		10 000		-
Cykelväg Växtorp - Sandvad		750		5 000		-
Projektering Markarydsbanan		1 000		1 000		1 000
Sofieroleden		10 000		35 000		-
Anslutning väg 24, östra Laholm		-		2 500		2 500
Kraftstation, korsning ombyggnation		-		2 500		2 500
Brygga Mellbystrand		200		2 700		-
Delsumma	0	46 060	0	106 950	0	43 875

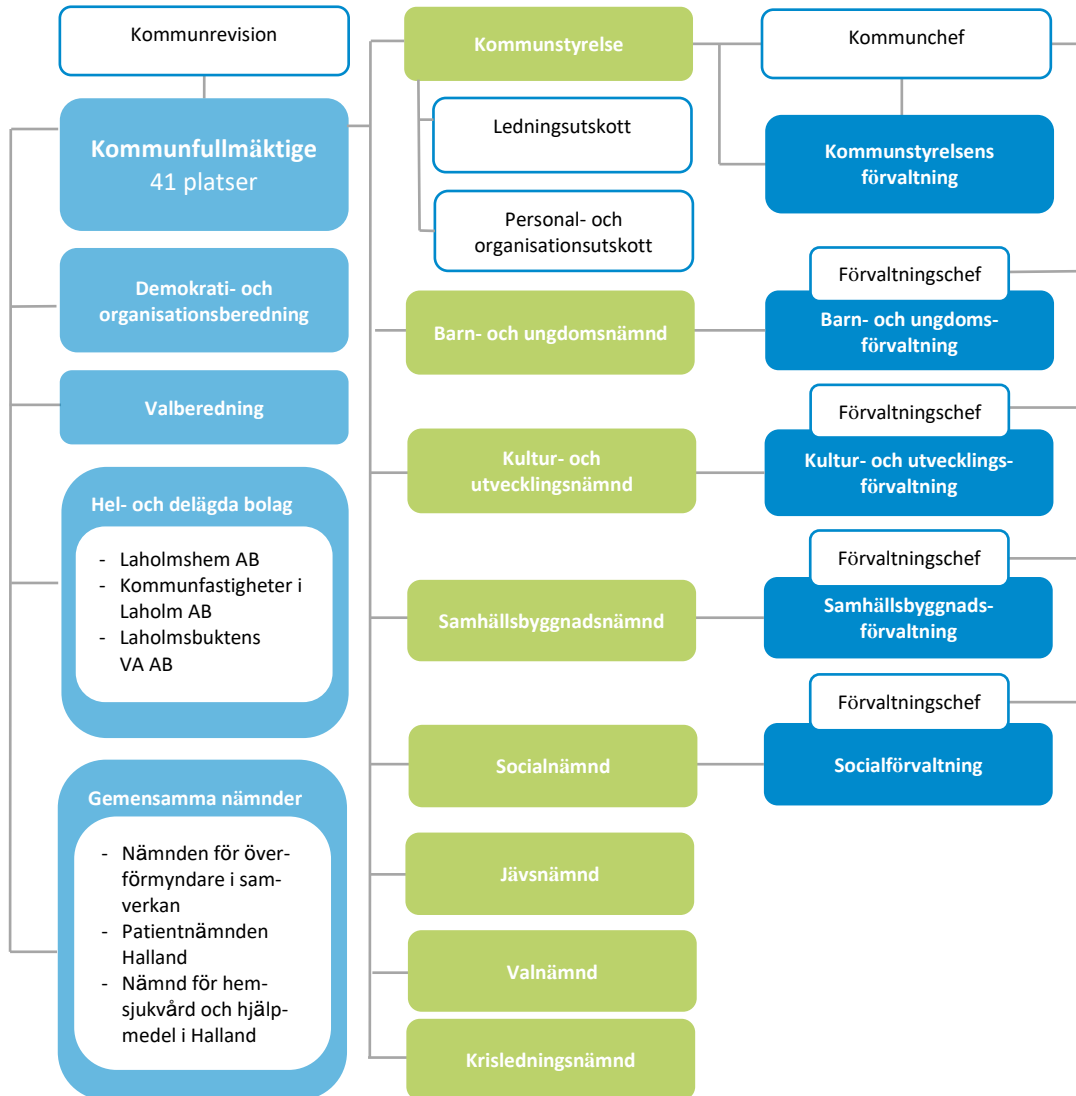
Tkr	Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Samhällsbyggnadsnämnd - VA-verksamhet						
Gemensamt VA		2 000		2 000		2 000
Vattenproduktion		8 000		10 000		5 000
Avloppsrening		8 000		7 000		7 000
Huvudledningar		15 000		13 000		5 000
Exploatering bostäder		8 000		8 000		3 000
Exploatering industri		2 000		2 000		2 000
Förnyelse av befintliga ledningar		11 000		14 000		14 000
Utbyggnad dagvatten		2 000		2 000		4 000
Delsumma	0	56 000	0	58 000	0	42 000
Samhällsbyggnadsnämnd - Avfallsverksamhet						
Komplettering Ahla avfallsanläggning		500		500		500
Maskin hjullastare		2 500		3 500		-
Delsumma	0	3 000	0	4 000	0	500
Summa Samhällsbyggnadsnämnden	0	105 060	0	168 950	0	86 375
Barn- och ungdomsnämnd						
Gemensamma inventarier BUN		1400		1400		1400
Förskola på Smedjebacken i Knäred		1000		-		-
Summa	0	2 400	0	1 400	0	1 400
Socialnämnd						
Investeringsram (vård och omsorg, utrustning)		1 600		1 600		1 600
Arbetsmiljö/hjälpmedel		600		600		600
Nytt verksamhetssystem		5 700		500		-
Summa	0	7 900	0	2 700	0	2 200
Totalt	15 960	216 740	48 800	265 200	42 800	111 075
Netto		200 780		216 400		68 275

Specifikation exploateringsbudget

Exploateringsområde industri	Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Nyby industriområde etapp 1	-6 000	630	-6 000	450	-6 000	200
Veinge industriområde, etapp 1	-200	0	-200	0	-200	200
Mellby industriområde etapp 1	-3 000	0	-3 000	0	-3 000	500
Mellby industriområde etapp 2	0	29 000	-20 000	27 500	-20 000	500
Våxtorps industriområde	0	400	0	0	0	0
Hishults industriområde	0	700	0	0	0	0
Nyby järnvägsstation	0	600	-4 000	2 500	-2 000	1 200
Summa exploatering industri	-9 200	31 330	-33 200	30 450	-31 200	2 600
Netto exploatering industri		22 130		-2 750		-28 600
Exploateringsområde bostäder	Budget 2023		Plan 2024		Plan 2025	
	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift	Inkomst	Utgift
Ysby bostadsområde etapp 1	-160	0	0	250	0	0
Veinge Öster bostadsområde	0	100	0	0	0	0
Veinge Åringsvägen	0	50	0	0	0	0
Östra Nyby etapp 1	-6 000	30 500	-8 000	33 000	-8 000	3 000
Östra Nyby etapp 2	0	4 000	0	1 000	0	0
Haga bostadsområde	0	1 000	-3 000	11 250	-3 000	8 500
Våxtorp öster	-600	0	-600	0	-600	0
Mellbystrands centrum	0	7 000	-4 000	6 700	0	0
Summa exploatering bostäder	-6 760	42 650	-15 600	52 200	-11 600	11 500
Netto exploatering bostäder		35 890		36 600		-100

Organisationsöversikt

Laholms kommuns politiska organisation består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, fyra verksamhetsnämnder samt krisledningsnämnd och valnämnd. Kommunstyrelsen och verksamhetsnämnderna har kontor för det dagliga arbetet.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen, främst mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer samt ansvarsfrihet för nämnderna. Förutom beslutsärenden arbetar fullmäktige med uppföljning av att nämnderna bedriver sin verksamhet enligt de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt den lagstiftning som gäller för verksamheten.

Mandatfördelning

Fullmäktige har 41 direktvalda ledamöter från och med mandatperioden som påbörjades den 15 oktober 2022. Mandatfördelningen mellan partierna är: Sverigedemokraterna 8, Socialdemokraterna 8, Moderaterna 7, Centerpartiet 6, Medborgerlig samling 4, Kristdemokraterna 3, Liberalerna 2, Laholmspartiet 1, Miljöpartiet 1, Vänsterpartiet 1.

Mandatfördelning för valperioden	
Sverigedemokraterna (SD)	8
Arbetarpartiet Socialdemokraterna (S)	8
Moderata Samlingspartiet (M)	7
Centerpartiet (C)	6
Medborgerlig Samling (MED)	4
Kristdemokraterna (KD)	3
Liberalerna (L)	2
Laholmspartiet (LP)	1
Miljöpartiet de gröna (MP)	1
Vänsterpartiet (V)	1
Summa:	41

Ekonomi, kommunfullmäktige

Skattefinansierad (tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	2 380	2 810	2 635	2 605
Intäkter	0	0	0	0
Nettokostnader	2 380	2 810	2 635	2 605

Kommunrevision

Kommunrevisionens uppdrag är att granska och pröva hur beredningar, styrelser, nämnder samt enskilda förtroendevalda fullföljer det ansvar som kommunfullmäktige ålagt dem. Kommunrevisionens främsta syfte är att ge kommunfullmäktige underlag för sin prövning och beslut om kommunstyrelsen och andra nämnder ska beviljas ansvarsfrihet för sin verksamhet.

Ekonomi, kommunrevisionen

(tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	1 490	1 515	1 510	1 495
Intäkter	0	0	0	0
Nettokostnader	1 490	1 515	1 510	1 495

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen är kommunens främsta verkställande organ ”kommunens regering”. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamhet. Kommunstyrelsen ska vidare följa frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen anställer kommunchef och förvaltningschefer. Inom ansvarsområdet finns även kommunens mark- och planfrågor, planering av kommunens samlade lokalbehov, visst fastighetsägar- och förvaltningsansvar, internservice-tjänster samt näringslivsfrågor.

Ekonomi, kommunstyrelsen

(tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	111 300	113 775	113 530	112 120
Intäkter	13 480	12 980	13 480	12 980
Nettokostnader	97 820	100 795	100 050	98 140
Nettoinvesteringar	20 350	11 900	7 500	5 000
Investering exploatering	26 450	58 020	33 850	-28 700

Kultur- och utvecklingsnämnd

Kultur- och utvecklingsnämndens verksamhetsområde omfattar besöksverksamhet, kultur, fritidsgårdar och fritidsverksamhet, utbildning, integration samt arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiska insatser.

Förvaltningen är organiserad på följande sätt:

- Frivilliga skolformer
- Kultur och fritid
- Arbetsmarknad

Frivilliga skolformer omfattar Osbecksgymnasiet och gymnasieutbildning utanför kommunen samt gymnasiesärskolan. Verksamheten ansvarar även för gymnasial vuxenutbildning, grundläggande vuxenutbildning, utbildning i svenska för invandrare och kulturskola. Kultur och fritid omfattar områdena turism, kultur, bibliotek samt fritid. Nämnden ansvarar för besöksfrågor och turistbyrå, kulturverksamhet med bibliotek, Teckningsmuseet och Laholms Teater samt att främja fritidsverksamhet och rekreation i kommunen ur ett folkhälsoperspektiv inklusive Folkhälsocentrum och andra anläggningar. Nämnden ansvarar för kommunens åtgärder för att förebygga arbetslöshet och minska verkningarna av arbetslöshet. Kopplat till uppdragen kring utbildning och arbetsmarknadsinsatser finns ett samlat vägledningscentrum. Nämnden ansvarar även för mottagning av nyanlända samt medverkan i etableringsinsatser för nyanlända och samhällsorientering. Nämnden ansvarar för daglig verksamhet och sysselsättning för personer som har rätt till sådan insats efter beslut i socialnämnden.

Ekonomi, kultur- och utvecklingsnämnden

(tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	287 046	298 710	299 190	295 300
Intäkter	45 311	45 310	45 310	45 310
Nettokostnader	241 735	253 400	253 880	249 990
Nettoinvesteringar	16 810	15 500	2 000	2 000

Samhällsbyggnadsnämnd

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom plan- och byggväsendet och miljö- och hälsoskyddsområdet, räddningstjänst, måltidsverksamhet, fordons- och transportorganisation, internservice, avfallshantering, gatu- och väghållningsfrågor, park- och naturverksamhet. Nämnden också kommunens trafiknämnd.

Verksamheten är organiserad i tre verksamheter:

- Samhällsutveckling
- Räddningstjänst
- Samhällsservice

I samhällsutvecklingsverksamheten hanterar gatu- och väghållningsfrågor, park- och naturverksamhet, kommunens fysiska planeringsarbete med detaljplanearbete, bygglovsärenden enligt plan- och bygglagen samt kommunens mättnings-, beräknings- och kartverksamhet.

Vidare hanterar samhällsutvecklingsverksamheten kommunens myndighetsutövning enligt miljöbalken och livsmedelslagen med flera. Viktiga delar i myndighetsutövningen är tillsyn, prövning, rådgivning och information och service till allmänhet och företag.

I samhällsserviceverksamheten ingår enheterna avfall, måltid samt transport och fordon.

Ekonomi, samhällsbyggnadsnämnden

(tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	147 786	161 609	161 659	159 314
Intäkter	32 546	30 439	30 439	30 439
Nettokostnader	115 240	131 170	131 220	128 875
Nettoinvesteringar	74 000	46 060	106 950	43 875

Vatten- och avloppsverksamhet (Avgiftsfinansierad, tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	69 325	74 230	73 410	74 840
Intäkter	69 325	74 230	73 411	74 840
Nettokostnader	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	58 000	56 000	58 000	42 000
Avfallsverksamhet (Avgiftsfinansierad, tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	44 988	47 400	51 500	52 700
Intäkter	44 988	47 400	51 500	52 700
Nettokostnader	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	1 980	3 000	4 000	500

Barn- och ungdomsnämnd

Barn- och ungdomsnämndens uppgifter omfattar förskoleverksamhet som bedrivs i form av förskola och pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem.

Verksamheten finns på 18 kommunala förskolor, pedagogisk omsorg i form av två familjedaghem och 13 grundskolor med fritidshem samt grundsärskolan. Verksamheten är organiserad på följande sätt:

- Barn- och ungdomskontor med gemensamma funktioner
- Enheten för elevhälsa
- Enheten för flerspråkighet
- Förskolorna och grundskolorna är uppdelade i tre spår, Veinge, Våxtorp och Lagaholm

Ekonomi, barn- och ungdomsnämnden

(tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	640 086	675 560	677 095	664 475
Intäkter	68 501	68 500	68 500	68 500
Nettokostnader	571 585	607 060	608 595	595 975
Nettoinvesteringar	7 325	2 400	1 400	1 400

Socialnämnd

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och vad som i lag sägs om socialnämnd. Socialtjänsten arbetar med att ge stöd och omsorg till barn och unga, vuxna och äldre som bor eller befinner sig i kommunen. Socialtjänsten har stort fokus på förebyggande arbete och tidiga insatser. Socialtjänsten har ett särskilt ansvar för följande målgrupper: barn och ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa, personer med missbruks- eller beroendeproblem, personer med psykisk ohälsa, äldre människor med behov av stöd och omsorg, personer med funktionsnedsättning.

Verksamheten är organiserad på följande sätt:

- Socialchef
- Kvalitets- och utvecklingsenhet
- Individ och Familj
- Senior
- Funktionsstöd och hälso- och sjukvårdad

Ekonomi, socialnämnden

(tusen kronor)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kostnader	646 870	690 030	685 165	670 215
Intäkter	89 370	89 370	89 370	89 370
Nettokostnader	557 500	600 660	595 795	580 845
Nettoinvesteringar	5 045	7 900	2 700	2 200